

TARPUKARIO IR REZISTENCIJOS
LAIKOTARPIO LIETUVOS GENEROLŲ
SĄRAŠAS IR JŲ AMŽINOJO
POILSIO VIETOS

TARPUKARIO IR REZISTENCIJOS
LAIKOTARPIO LIETUVOS GENEROLŲ
SĄRAŠAS IR JŲ AMŽINOJO
POILSIO VIETOS

Lietuvos kariuomenės generolų klubas, 2012

VOME
EL
VNÉS.

PRATARMĖ

Šio leidinio idėja gimė 2005 metais Kauno karininkų ramovėje Lietuvos kariuomenės generolų klubo posėdžio metu. Posėdyje dalyvavo ir tuometinis vyriausiasis Lietuvos ginkluotųjų pajėgų vadas J. E. Lietuvos Respublikos Prezidentas Valdas Adamkus. Buvo kalbama apie Lietuvos kariuomenės generolų klubo tradicijų kūrimą ir veiklą, apie tarpukario generolų likimus. Tada prisiminiau pirmaisiais atkurtos nepriklausomos Lietuvos metais matytus Biržų kapinėse liūdnei atrodančius garbingų tarpukario generolų kapus. Metai bėgo, tačiau mintis, kad reikia kažką daryti, vis nedavė ramybės. Tad prisiminęs šį epizodą ir pasiūliau Lietuvos generolų klubui puoselėti tarpukario generolų atminimą ir sudaryti leidinį apie jų amžinojo poilsio vietas. Tikiuosi, kad šis leidinys padės Lietuvos visuomenei, kariams, šauliams ir, svarbiausia, jaunajai kartai prisiminti, susirasti savo miestuose ir miesteliuose palaidotus garbingus Tėvynės gynėjus – tarpukario Lietuvos kariuomenės generolus – ir juos tinkamai pagerbti, uždegti atminimo žvakutę per Vėlines arba padėti puokštelę gėlių per Lietuvos karių dieną ant jų kapų. Šiame leidinyje yra trys skyriai, nurodantys, kuriame pasaulio krašte mūsų generolai yra palaidoti arba tiesiog Rusijos lageriuose ir kalėjimuose sušaudyti ir užkasti. Jų kapai nežinomi, todėl ir ant Nežinomojo kareivio kapo turime uždegti žvakutę. Tebūna jiems amžina šlovė ir tautos atminimas. Tai jau antrasis leidimas, kuriame patiksliname generolų kapaviečių vietas, įdėjome jų nuotraukas, įtraukėme dar iki šiol

nepaminėtus Lietuvos tarpukario ir rezistencijos laikotarpio generolus, kuriems buvo suteiktas Lietuvos kariuomenės generolo laipsnis. Planuojame išleisti ir trečiąjį leidimą – tikimės, kad pavyks surinkti visą žinomą informaciją ir nuotraukas. Dėkoju visiems, kurie prisidėjo prie antrojo leidimo atnaujinimo ir papildymo.

Pagarbiai
kariuomenės vadas
generolas leitenantas Arvydas POCIUS

A landscape photograph showing a wide, flat field in the foreground, possibly a meadow or agricultural field, with a line of trees and a few buildings on the horizon. The sky is filled with soft, grey clouds. The text 'LIETUVOS ŽEMĖ' is overlaid in white, serif font at the bottom center of the image.

LIETUVOS ŽEMĖ

JONAS BULOTA

Gimė 1855 m. balandžio 18 d. Klevinės k., Igliškėlių vlsč., Marijampolės apskrityje. Tarnavo Rusijos kariuomenėje. 1918 m. grįžo į Lietuvą. 1919 m. liepos 1 d. savanoriu ištojo į Lietuvos kariuomenę, nuo rugpjūčio 1 dieną buvo paskirtas Krašto apsaugos ministerijos (toliau – KAM) Veterinarijos dalies (vėliau – skyriaus) viršinininku. Lapkričio 18 d. jam buvo suteiktas generolo leitenanto laipsnis. Nuo 1921 m. vasario 15 d. jis paskirtas I rūšies ypatingųjų reikalų karininku prie krašto apsaugos ministro. Nuo rugpjūčio 13 d. tarnavo Kariuomenės intendantūros skyriuje veterinarijos gydytoju. 1922 m. kovo 3 d. buvo paskirtas II rūšies ypatingųjų reikalų karininku prie krašto apsaugos ministro. Nuo 1924 m. buvo Lietuvos universiteto (toliau – LU) Medicinos fakulteto Veterinarijos skyriaus Diagnostikos, specialiosios patologijos ir terapijos katedros vyriausiasis asistentas, nuo 1927 m. ėjo docento pareigas. Dėstė vidaus ligų kursą. 1924 m. sausio 23 d. buvo paskirtas ypatingųjų reikalų karininku prie Ūkio ir finansų valdybos, liepos 23 d. dėl amžiaus paties prašymu buvo išleistas į atsargą. 1927 m. gegužės 31 d. vėl buvo priimtas į karinę tarnybą, nuo birželio 9 d. ėjo ypatingųjų reikalų karininko pareigas prie krašto apsaugos ministro, o nuo 1929 m. kovo 8 d. – ypatingųjų reikalų karininko pareigas prie Vyriausiojo kariuomenės štabo. 1930 m. birželio 21 d. jam suteiktas generolo laipsnis. Netrukus jis buvo išleistas į dimisiją. Buvo įvairių organizacijų narys. Mirė 1942 m. vasario 6 d. Bulotų k., Žiežmarių vlsč., Trakų aps. Palaidotas Eigulių kapinėse, Kaune, bendrame šeimos kape.

JONAS ČERNIUS

Gimė 1898 m. sausio 6 d. Kupiškyje, Panevėžio apskrityje. 1919 m. kovo 10 d. savanoriu įstojo į Karo mokyklą. Ją baigęs tarnavo 3-iajame pėstininkų pulke 2-osios kuopos jaunesniuju karininku. Dalyvavo kovose su bolševikais ir lenkais. 1920 m. baigė Inžinerijos karininkų kursus. Vėliau tarnavo Elektrotechnikos batalione. 1925 m. baigė Aukštuosius karininkų didžiojo Lietuvos kunigaikščio Vytauto kursus. Juos baigęs tęsė tarnybą Technikos pulke. 1926–1929 m. studijavo Karo inžinerijos mokykloje Briuselyje (Belgijoje). Po to buvo perkeltas į Karo technikos viršininko štabą. 1929–1930 m. lankė Aukštesniuosius kariuomenės viršininkų kursus. 1930–1932 m. studijavo karinius mokslus Generalinio štabo akademijoje Prancūzijoje. 1932 m. rugsėjo 12 d. buvo paskirtas eiti Karo technikos štabo viršininko pareigas. 1933 m. vasario 1 d. pareigos buvo patvirtintos. Jis tęsė tarnybą Vyriausiojo štabo valdyboje. Nuo 1934 m. birželio 21 d. jis vadovavo Pirmojo Lietuvos Prezidento karo mokyklai, o nuo rugsėjo 29 d. buvo paskirtas Vyriausiojo štabo valdybos viršininku. 1935 m. sausio 1 d. buvo paskirtas Kariuomenės štabo viršininku. 1937 m. lapkričio 23 d. jam suteiktas brigados generolo laipsnis. 1939 m. kovo 31 d. paties prašymu buvo išleistas į atsargą, paskirtas Ministru Pirmininku. Lapkričio 23 d. jis buvo sugrąžintas į karinę tarnybą ir paskirtas laikinai eiti ypatingųjų reikalų karininko pareigas prie krašto apsaugos ministro. 1940 m. sausio 22 d. buvo paskirtas laikinai eiti 1-osios pėstininkų divizijos vado pareigas, balandžio 22 d. šios pareigos buvo patvirtintos. Rugsėjo 30 d. jis paskirtas eiti Raudonosios armijos (toliau – RA) 29-ojo šaulių teritorinio korpuso (toliau – ŠTK) štabo viršininko pareigas. Gruodžio 29 d. jam suteiktas

aukštesnis – generolo majoro – laipsnis. Kilus Vokietijos ir Sovietų Sąjungos karui, RA traukiantis į Rytus prie Zarasų, jis susitiko lietuvių partizanus ir liko tėvynėje. Karo metu dirbo Malūnų trešte Kėdainiuose, nuo 1942 m. – Kupiškio malūno direktoriumi. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją.

ją, 1947 m. – į Angliją, o po metų – į JAV. Dirbo radijo dalių dirbtuvėje. 1951–1963 m. dirbo metalo dirbtuvėse Niuarke, Naujajame Džersyje, vėliau inžinieriumi „General Motors“ korporacijoje Flinte, Mičigane. Gyveno Klermonte, Kalifornijoje. Mirė 1977 m. liepos 3 d. Los Andžele. Buvo palaidotas Šv. Kryžiaus (angl. Holy Cross) kapinėse. 1998 m. rugsėjo 18 d. buvo perlaidotas Petrašiūnų kapinėse, Kaune (4B kv.).

TEODORAS DAUKANTAS

Gimė 1884 m. rugsėjo 20 d. Sankt Peterburge, Rusijoje. Tarnavo Rusijos kariuomenėje. Į Lietuvą grįžo 1922 metais. Gruodžio 21 d. buvo priimtas laisvai samdomu karininku į Aukštuosius karininkų kursų – paskirtas Mokslo dalies vedėju. 1923 m. gruodžio 24 d. jis išstojo į Lietuvos kariuomenę. 1924 m. kovo 29 d. buvo paskirtas laikinai eiti Karo mokslo skyriaus viršininko pareigas. Buvo Aukštųjų karininkų didžiojo Lietuvos kunigaikščio Vytauto kursų etatinis lektorius. Birželio 20 d. buvo paskirtas krašto apsaugos ministru. 1925–1930 m. dėstė LU, buvo Antropologijos ir geografijos katedros vedėjas. 1925 m. lapkričio 10 d. pačiam prašant buvo išleistas į atsargą. Gruodžio 24 d. vėl buvo priimtas į kariuomenę ir paskirtas Vyriausiojo štabo viršininku, 1927 m. rugpjūčio 11 d. antrą kartą paskirtas krašto apsaugos ministru. 1928 m. gegužės 6 d. jam buvo suteiktas generolo leitenanto laipsnis. 1928–1930 m. buvo Valstybės Tarybos narys. 1929 metais gegužės 11 dieną paties prašymu buvo išleistas į atsargą. 1930–1932 m. dirbo generaliniu konsulu Rio de Ženeire (Brazilijoje), 1932–1935 m. buvo Lietuvos atstovas ir įgaliotasis ministras Pietų Amerikos valstybėms (Buenos Airėse, Argentinoje). 1935–1936 m. buvo Vytauto Didžiojo universiteto (toliau – VDU) privatdocentas, dėstė kartografiją ir topografiją. 1936–1939 m. – jūreivystės inspektorius Klaipėdoje. Nuo 1938 m. dėstė Jūreivystės kursuose. 1939 m. kovo 19 d. Vokietijai užėmus Klaipėdos karštą persikėlė gyventi į Kauną, dirbo universitete. Prasidėjus sovietų okupacijai iš Kauno persikėlė į Alytų,

kur mokytojavo gimnazijoje. 1941 m. Sovietų Sąjungos vidaus reikalų liaudies komisariato (toliau – NKVD) buvo suimtas ir kalintas Kaune. Prasidėjus karui buvo

išlaisvintas. 1941–1943 m. vokiečių okupacijos metais dėstė Vilniaus universitete (toliau – VU), docentas. 1944 m. gestapas suėmė už dalyvavimą antinacinėje rezistencinėje veikloje, vežamas į Vokietiją pabėgo ir grįžo į Lietuvą. Vėliau vėl pasitraukė į Vokietiją, kur 1945–1948 m. gyveno anglų okupuotoje dalyje. Dirbo Flensburge Baltų jūrų mokykloje – dėstė navigaciją. 1949 m. emigravo į Argentiną. Gyveno ir dirbo visuomeninį darbą Buenos Airėse. Ten mirė 1960 m. balandžio 10 d. ir buvo palaidotas Sarandi kapinėse. 1997 m. birželio 30 d. buvo perlaidotas Karmėlavos kapinėse (21 kv., 16 eil., 22 kapas).

JONAS GALVYDIS-BIKAUSKAS

Gimė 1864 m. gruodžio 15 d. Degėsių k., Užpalių vlsč., Utenos apskrityje. Tarnavo Rusijos kariuomenėje. 1918 m. lapkričio 23 d. savanoriu įstojo į Lietuvos kariuomenę, buvo paskirtas 1-ojo pėstininkų pulko vadu. Nuo gruodžio 30 d. buvo paskirtas visų Vilniuje dislokuotų karinių dalinių vadu. 1919 m. sausio 25 d. – paskirtas Karo mokyklos viršininku, o nuo rugpjūčio 29 d. – Kauno įgulos viršininku. Spalio 18 d. jam buvo suteiktas generolo leitenanto laipsnis. Nuo 1920 m. sausio 1 dienos ėjo III brigados vado pareigas. 1920–1921 m. buvo Steigiamojo Seimo narys. Balandžio 9–liepos 7 d. ėjo ir vyriausiojo kariuomenės vado pareigas. 1920 m. spalio 23 d. buvo paskirtas laikinai eiti 2-osios pėstininkų divizijos vado pareigas. Dalyvavo kovose su lenkais. 1921 m. gruodžio 18 d. buvo paskirtas eiti Karo mokyklos, o nuo 1922 m. sausio 1 d. – Kauno įgulos viršininko pareigas. 1922 m. kovo 8 d. buvo patvirtintas Karo mokyklos ir Kauno įgulos viršininku. 1926 m. rugpjūčio 21 d. jam buvo suteiktas aukštesnis – generolo – laipsnis, netrukus paties prašymu jis buvo išleistas į atsargą, 1936 m. gruodžio 31 d. – į dimisiją. Gyveno Kaune, kur 1940 m. buvo sovietų suimtas ir kalintas, kilus karui – išlaisvintas. Mirė 1943 m. liepos 16 d. Kaune. Palaidotas Raudondvario kapinėse (5 žingsniai tiesiai nuo įėjimo).

VIKTORAS GIEDRYS

Gimė 1894 m. kovo 24 d. Kybartų k., Kybartų vlsč., Vilkaviškio apskrityje. Tarnavo Rusijos kariuomenėje. 1918 m. grįžo į Lietuvą. 1919 m. vasario 10 d. buvo mobilizuotas į Lietuvos kariuomenę, nuo kovo 13 d. – paskirtas į Seinų miesto komendantūrą. Tarnavo 1-ajame atsargos batalione ir 10-ajame pėstininkų (Marijampolės) pulke. 1922 m. baigė Aukštuosius karininkų kursus. Toliau tęsė karinę tarnybą 9-ajame pėstininkų Lietuvos kunigaikščio Vytenio pulke, II karinėje apygardoje ir Vyriausiajame štabe. 1927 m. sausio 25 d. buvo paskirtas 4-ojo pėstininkų Lietuvos karaliaus Mindaugo pulko vadu. 1929–1930 m. lankė Aukštesnius kariuomenės viršininkų kursus. Nuo 1932 m. rugsėjo 1 d. buvo paskirtas Vytauto Didžiojo karininkų kursų Inžinerijos skyriaus inspektoriumi. 1934 m. baigė dar vieną karininkų kursų skyrių, gegužės 18 d. buvo paskirtas 1-osios pėstininkų divizijos štabo viršininku. 1935 m. liepos 19 d. buvo paskirtas 3-iojo pėstininkų Lietuvos didžiojo kunigaikščio Vytauto pulko vadu, 1939 m. balandžio 4 d. – Kariuomenės štabo pėstininkų inspektoriumi. 1939 m. birželio 13 d. jam suteiktas brigados generolo laipsnis. 1940 m. rugpjūčio 24 d. dėl ligos paties prašymu išleistas į dimisiją. Iki karo dirbo rusų kalbos mokytoju. Mirė Vilniuje 1955 m. kovo 14 dieną. Palaidotas Rusų kapinėse.

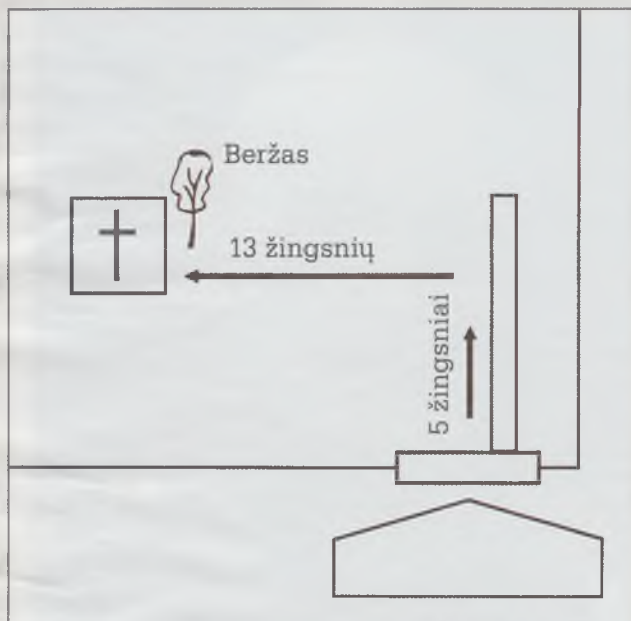

JONAS JACKUS

Gimė 1894 m. balandžio 23 d. Žviliūnų k., Subačiaus vlsč., Panevėžio apskrityje. Tarnavo Rusijos kariuomenėje. 1918 m. grįžo į Lietuvą ir pasisiūlė tarnauti Lietuvos kariuomenėje ir buvo paskirtas į 1-ąjį pėstininkų pulką. 1919 m. sausio 3 d. savanoriu įstojo į Lietuvos kariuomenę ir buvo paskirtas į Panevėžio atskirąjį batalioną. Vėliau tęsė tarnybą 1-ajame ir 11-ajame pėstininkų Vilniaus pulkuose. Dalyvavo nepriklausomybės kovose prieš bolševikus, bermontininkus ir lenkus. 1924 m. baigė Aukštuosius karininkų didžiojo Lietuvos kunigaikščio Vytauto kursus. 1925 m. tarnavo Karo mokykloje. 1926–1928 m. studijavo Generalinio štabo akademijoje Prahoje (Čekoslovakijoje), kurią baigęs buvo paskirtas į Vyriausiąjį štabą. 1930 m. birželio 26 d. buvo paskirtas Pirmojo Lietuvos Prezidento karo mokyklos viršininku. 1931 m. gruodžio 22 d. jam buvo suteiktas generolo leitenanto laipsnis. 1934 m. birželio 7 d. jis buvo paskirtas laikinai eiti Vyriausiojo štabo viršininko pareigas, birželio 21 d. šios pareigos buvo patvirtintos. Rugsėjo 5 d. jį ištiko paralyžius, todėl 21 d. buvo atleistas iš pareigų ir paskirtas ypatingųjų reikalų karininku prie krašto apsaugos ministro. 1935 m. sausio 16 d. dėl nepagydomos ligos buvo išleistas į dimisiją. Sovietams okupavus Lietuvą represuotas nebuvo. Mirė Kaune 1977 m. vasario 3 dieną. Palaidotas Žviliūnų k., Anykščių rajone.

Įėjimas

Kapinės yra miškelyje, kairėje pusėje važiuojant iš Žviliūnų, pervažiavus tiltą per Vašuokos upelį. Kapas aiškiai matomas nuo kelio.

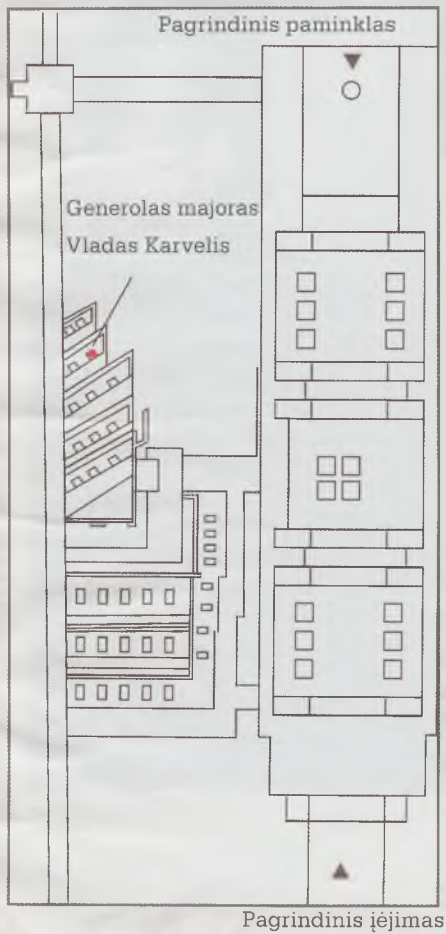
VLADAS KARVELIS

Gimė 1901 m. balandžio 11 d. Šiauliuose, Kauno gubernijoje. 1919 m. savanoriu įstojo į Lietuvos kariuomenę, paskirtas į Karo mokyklą. Ją baigęs buvo paskirtas 3-iojo pėstininkų pulko 2-osios kulkosvaidžių kuopos vado pavaduotoju. Dalyvavo kovose su bolševikais ir lenkais. 1924 m. baigė Aukštuosius karininkų didžiojo Lietuvos kunigaikščio Vytauto kursus. 1925 m. buvo perkeltas į Karo mokyklą. 1927–1929 m. studijavo Generalinio štabo akademijoje Prahoje (Čekoslovakijoje), netrukus buvo paskirtas į Vyriausiąjį štabą. 1934 m. balandžio 5 dieną buvo perkeltas į Vytauto Didžiojo karininkų kursus ir paskirtas Bendrojo skyriaus inspektoriumi. 1936 m. lapkričio 23 d. buvo paskirtas eiti kursų viršininko pareigas. 1937 m. birželio 24 d. buvo paskirtas kursų, po reorganizacijos – Vytauto Didžiojo aukštosios karo mokyklos viršininku. 1938 m. gruodžio 31 d. jam buvo suteiktas brigados generolo laipsnis. 1940 m. birželio 4 d. jis buvo laikinai paskirtas Kariuomenės štabo viršininko padėjėju, o nuo birželio 7 d. – nuolatinai. Prasidėjus sovietų okupacijai, birželio 25 d. buvo paskirtas 2-osios pėstininkų diviziono vadu, rugpjūčio 30 d. – eiti RA 29-ojo ŠTK 184-osios šaulių diviziono vado pareigas. Gruodžio 29 d. jam buvo suteiktas generolo majoro laipsnis. 1941 m. buvo išsiųstas į Generalinio štabo akademijos aukštųjų vadų tobulinimosi kursus Maskvoje. 1942 m. pradžioje dėstė Michailo Frunzės karo akademijoje. Nuo 1942 m. buvo paskirtas į 16-ąją lietuviškąją divizioną, buvo vado padėjėjas, o 1943 m. balandį – paskirtas jos vadu. 1944 metų lapkritį jis buvo paskirtas I Ukrainos fronto 118-ojo šaulių korpuso vado pavaduotoju. Po karo demobilizuotas, buvo Sovietų Sąjungos gynybos liaudies ko-

misariato žinioje. 1946 m. sausio 6 d. buvo paskirtas VU karinės katedros viršininku, 1947 m. – docentas, po metų – ėjo profesoriaus pareigas. 1961 m. buvo išleistas į atsargą. Mirė Vilniuje 1980 m. kovo 28 dieną. Palaidotas Antakalnio kapinėse.

Antakalnio kapinių karių kapų
memorialas

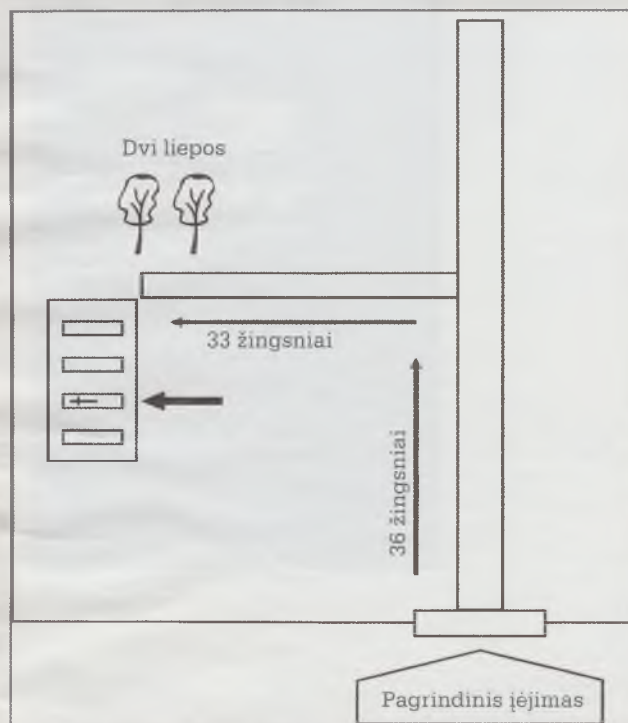

MAKSIMAS KATCHE

Gimė 1879 m. lapkričio 5 d. Joniškyje, Šiaulių apskrityje. Tarnavo Rusijos kariuomenėje. 1918 m. grįžo į Lietuvą. 1919 m. balandžio 16 d. buvo mobilizuotas į Lietuvos kariuomenę, paskirtas Panevėžio atskirojo bataliono instruktoriumi. Nuo lapkričio 16 d. laikinai ėjo II brigados, ją performavus – 2-osios pėstininkų divizijos vado pareigas. Dalyvavo nepriklausomybės kovose. 1920 m. kovo 1 d. jam buvo suteiktas generolo leitenanto laipsnis. Nuo liepos 10 d. jis buvo paskirtas eiti Generalinio štabo viršininko pareigas, rugpjūčio 21 d. – ypatingųjų reikalų generolu prie vyriausiojo kariuomenės vado, rugsėjo 23 d. – laikinai eiti 2-osios pėstininkų divizijos vado pareigas. Spalio 23 dieną buvo gražintas į ankstesnes pareigas. Nuo 1921 m. balandžio 1 d. buvo Aukštųjų karininkų kursų organizatorius ir viršininkas. Gegužės 29 d. buvo paskirtas Generalinio štabo viršininku. 1922 m. spalio 7 d. dėl sveikatos pačiam prašant buvo išleistas į atsargą. Gyveno Biržuose, kur ir mirė 1933 m. birželio 10 dieną. Palaidotas Biržų evangelikų liuteronų kapinėse, T. ir O. Jansonų šeimos vietoje, žmonos kape (kapas pažymėtas schemeje).

Biržų miesto kapinės

KONSTANTAS KLEŠČINSKIS

Gimė 1879 m. gegužės 1 d. Jelizavetpolyje, Jelizavetpolio gubernijoje (dab. Gendžė, Azerbaidžanas). Tarnavo Rusijos kariuomenėje. 1918 m. gruodį buvo priimtas į Lenkijos kariuomenę, tačiau atsakingų pareigų negavo ir 1919 m. balandį pasitraukė. Gavęs Lietuvos krašto apsaugos ministro pasiūlymą, gegužės 4 d. buvo mobilizuotas į Lietuvos kariuomenę, paskirtas 1-ojo pėstininkų pulko instruktoriumi, gegužės 10 d. – instruktoriumi prie Generalinio štabo. Spalio 7 d. buvo paskirtas laikinai eiti 2-osios pėstininkų divizijos vado pareigas, lapkričio 18 d. – paskirtas į Generalinį štabą viršininko padėjėju. 1920 m. birželio 12 d. buvo paskirtas eiti Generalinio štabo generolo kvartirmeisterio, o rugpjūčio 7 d. – 2-osios pėstininkų divizijos vado pareigas. Keletą kartų 1919–1920 m. ėjo Generalinio štabo viršininko pareigas ir tik nuo spalio 23 d. buvo patvirtintas nuolatinai. Dalyvavo kovose su bolševikais ir lenkais. 1920–1921 m. ėjo lektoriaus pareigas Aukštuosiuose karo sanitarijos kursuose prie Karo ligoninės, dėstė karo topografiją ir taktiką. 1921 m. gegužės 29 d. buvo paskirtas Generalinio štabo viršininko pirmuoju padėjėju. Nuo liepos 29 d. ėjo 1-osios pėstininkų divizijos vado, kartu nuo lapkričio 26 d. buvo paskirtas laikinai eiti Aukštųjų karininkų kursų viršininko pareigas. Gruodžio 23 d. buvo paskirtas Karo tarybos nariu. 1922 m. sausio 6 d. jam buvo sutiektas generolo leitenanto laipsnis. 1923 m. rugpjūčio 8 d. paties prašymu buvo išleistas į atsargą. Dirbo cemento gamyklos direktoriumi Šiauliuose. Nuo 1924 m. užverbuotas Sovietų Sąjungos atstovybės Kaune tapo NKVD agentu „Ivanov 12“. 1927 m. gegužės 11 d. pra-

šėsi vėl būti priimamas į karinę tarnybą, tačiau prašymas buvo nepatenkintas. Netrukus Lietuvos kontržvalgybos buvo suimtas, kalintas Karo kalėjime VI forte. 1927 m. gegužės 31 d. karo (lauko) teismo buvo nuteistas sušaudyti už slaptų žinių teikimą Sovietų Sąjungai. Mirties nuosprendis buvo įvykdytas birželio 1 d. prie VI forto Kaune. Tiksliai palaidojimo vieta nežinoma. Manoma, kad palaidotas prie forto.

JUOZAS KRAUCEVIČIUS

Gimė 1879 m. kovo 31 d. Sprakšių k., Linkuvos vlsč., Šiaulių apskrityje. Tarnavo Rusijos ir baltagvardiečių kariuomenėse. 1920 m. birželio 12 d. buvo mobilizuotas į Lietuvos kariuomenę, paskirtas Aviacijos techninės-materialinės dalies vedėju. Nuo liepos 10 d. ėjo Aviacijos dalies, vėliau – Aviacijos korpuso, Oro laivyno vado pareigas. 1920 m. rugsėjo 1 d. jam buvo suteiktas generolo leitenanto laipsnis. 1921 m. gegužės 29 d. jis buvo patvirtintas Oro laivyno vadu, pakeitus pavadinimą, – Karo aviacijos viršininku. 1921 m. gegužės 29–1922 m. vasario 16 d. laikinai ėjo ir kariuomenės vado pareigas. Gruodžio 23 d. buvo paskirtas Karo tarybos nariu. Jo iniciatyva buvo pertvarkyta Karo aviacija. Dėstė karo aviaciją Aukštuosiuose karininkų didžiojo Lietuvos kunigaikščio Vytauto kursuose. 1927 m. sausio 27 d. paties prašymu buvo išleistas į atsargą. Nuo 1929 m. dirbo Čekoslovakijos firmos „Škoda“ atstovu Lietuvoje. Prasidėjus sovietų okupacijai, dirbo Panevėžio cukraus kombinate, 1940 m. buvo komandiruotas į Čekoslovakiją, į Lietuvą negrįžo. 1942 m. grįžo, bet frontui artėjant vėl pasitraukė atgal, kur 1945 m. buvo NKVD suimtas. Buvo kalintas Nova Vekos filtracinėje stovykloje Drezdene (Vokietijoje), Vienoje (Austrijoje) ir NKVD lageryje. 1945 m. rudenį buvo paleistas ir mobilizuotas į RA 1-ąją atsargos diviziją, iš kurios demobilizuotas metų pabaigoje grįžo į Lietuvą, kur dirbo inžinieriumi elektriku Vyriausiojoje mėsos pramonės valdyboje. 1946 m. dar kartą buvo suimtas, kalintas Kaune ir Vilniuje. 1947 m. buvo ištremtas į Karlağą, vėliau – į Peščianlağą, Karagandos srityje. 1954 m. grįžo į Lietuvą. Dirbo bitininku, Kauno politechnikos

institute (toliau – KPI) – budėtoju. Mirė Kaune 1964 m. kovo 4 dieną. Palaidotas Petrašiūnų kapinėse, Kaune (5 kv., 22 eil., 9 kapas).

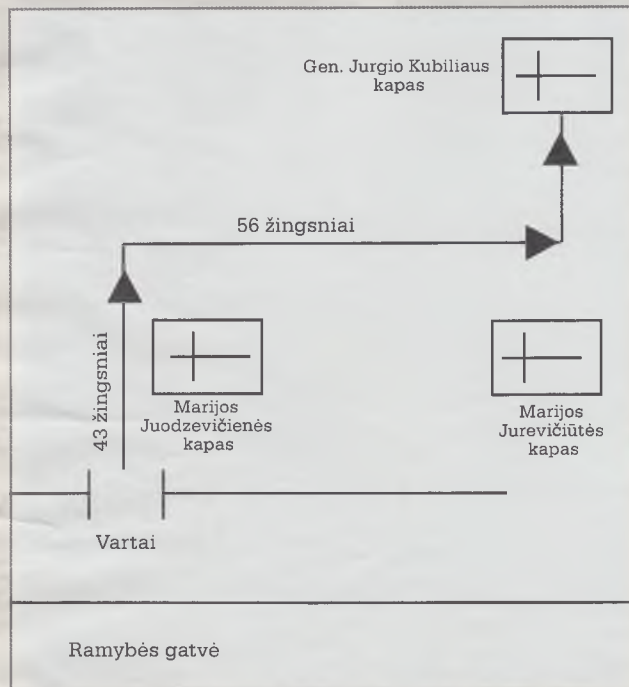

JURGIS KUBILIUS

Gimė 1875 m. kovo 28 d. Armoniškių k., Liudvinavo vlsč., Marijampolės apskrityje. Tarnavo Rusijos kariuomenėje. 1918 m. grįžo į Lietuvą. Lapkričio 23 d. buvo paskirtas Apsaugos ministerijos štabo viršininku, vėliau tarnavo ministerijoje, prie 2-ojo pėstininkų pulko. 1919 m. sausio 6 d. buvo paskirtas Tauragės srities apsaugos viršininku, nuo vasario 11 d. – į KAM, gegužės 18 d. – Ukmergės bataliono vadu. Dalyvavo kovose su bolševikais. Spalio 11 d. buvo paskirtas Generalinio štabo Rikiuotės skyriaus viršininku. 1919 m. lapkričio 18 d. jam buvo suteiktas generolo leitenanto laipsnis. Nuo 1920 m. liepos 10 d. jis ėjo ir Vietinės kariuomenės brigados vado pareigas. Nuo rugpjūčio 1 d. buvo paskirtas eiti tik ankstesnes pareigas, spalio 1 d. pareigos buvo patvirtintos. 1921 m. rugsėjo 7 d. jis buvo paskirtas I rūšies ypatingųjų reikalų karininku prie kariuomenės vado. 1922 m. gegužės 11 d. buvo paskirtas eiti vyriausiojo šaulių instruktoriaus pareigas, o lapkričio 22 d. gražintas į ankstesnes pareigas. Nuo 1923 m. rugpjūčio 18 d. laikinai ėjo 3-iosios pėstininkų divizijos vado, nuo spalio 22 d. – kariuomenės inspektoriaus, nuo 1924 m. sausio 23 d. – ypatingųjų reikalų karininko prie krašto apsaugos ministro, galiausiai nuo 1925 m. rugsėjo 1 d. – Vyriausiojo štabo valdybos viršininko pareigas. 1926 m. birželio 1 d. šios pareigos buvo patvirtintos, o rugpjūčio 13 d. jam buvo suteiktas generolo laipsnis, paties prašymu jis buvo išleistas į atsargą. Gyveno Kaune. Mirė 1961 m. kovo 29 dieną. Palaidotas Kalvarijos miesto kapinėse.

Kalvarijos miesto kapinės

PRANAS LIATUKAS

Gimė 1876 m. sausio 29 d. Padievaičio k., Kvėdarnos vlsč., Tauragės apskrityje. Tarnavo Rusijos kariuomenėje. 1918 m. gruodžio 5 d. savanoriu įstojo į Lietuvos kariuomenę, buvo paskirtas 2-ojo pėstininkų pulko vadu. Gruodžio 24 d. buvo paskirtas ministerijos štabo viršininku. 1919 m. kovo 4 d. vėl buvo paskirtas 2-ojo pėstininkų pulko, gegužės 4 d. – 3-iojo pėstininkų pulko, liepos 18 d. – I brigados vadu. Spalio 7 d. jam buvo suteiktas generolo leitenanto laipsnis. 1919 m. spalio 7–1920 m. vasario 23 d. ėjo vyriausiojo kariuomenės vado pareigas, 1919 m. spalio 10–1920 m. vasario 25 d. buvo KAM valdytojas (krašto apsaugos ministras). 1920 m. vasario 23 d. buvo paskirtas eiti Vietinės kariuomenės brigados vado pareigas, liepos 10 d. – ypatingųjų reikalų generolu prie vyriausiojo kariuomenės vado. Rugsėjo 5 dieną buvo išleistas į atsargą. 1920–1924 m. dirbo valstybės finansų srityje, 1924–1926 m. buvo Šakių apskrities viršininkas. Išėjęs į pensiją gyveno tėviškėje, vėliau – Kurniškių k., Žaslių vlsč., Kėdainių aps., dar vėliau – Kaune. Vokiečių ir sovietų okupacijos metais dalyvavo pagrindinės Lietuvos laisvės armijos (toliau – LLA) organizacijos veikloje. 1945 m. buvo suimtas, kalintas Kaune ir Vilniuje. Nukankintas Lukiškėse 1945 m. rugsėjo 2 dieną. Palaidojimo vieta nežinoma. 1995 m. Padievaityje jam pastatytas paminklinis akmuo.

Naujųjų Rasų kapinių kenotafų paminklinėje lentoje yra iškalta generolo leitenanto Prano Liatuko pavardė.

ANTANAS MARTUSEVIČIUS

Gimė 1863 m. vasario 25 d. Padubysio k., Šiluvos vlsč., Raseinių apskrityje. Tarnavo Rusijos kariuomenėje ir Raudonojoje armijoje. 1920 m. grįžo į Lietuvą. Nuo gruodžio 8 d. tarnavo laisvai samdomu karininku kaip Tiekimų viršininko valdybos Statistikos dalies viršininko vyriausiasis padėjėjas. 1921 m. balandžio 20 d. savanoriu įstojo į kariuomenę ir buvo paskirtas II rūšies ypatingųjų reikalų karininku prie krašto apsaugos ministro, balandžio 24 d. – I rūšies ypatingųjų reikalų karininku prie vyriausiojo kariuomenės vado, gegužės 29 dieną – artilerijos viršininku. Parengė ir įgyvendino artilerijos padalinių reorganizaciją. 1921 m. gegužės 27 d. jam buvo suteiktas generolo leitenanto laipsnis. Lapkričio 19 d. buvo paskirtas Karo tarybos nariu. 1922 m. lapkričio 1 d. buvo paskirtas kariuomenės poligono viršininku. Lapkričio 8 d. (yra duomenų, kad lapkričio 23 d.) paties prašymu buvo išleistas į atsargą. Gyveno Raseiniuose. 1933 m. rugsėjo 15 d. buvo išleistas į dimisiją. 1944 m. rugsėjo 6 d. buvo sužeistas fronto linijai priartėjus prie Kalnujų. Mirė karo ligoninėje rugsėjo 9 dieną. Palaidotas senosiose Kauno mieste (Karmelitų) kapinėse. 1959 m. kapinės likvidavus, perlaidotas nebuvo.

VLADAS NAGEVIČIUS

Gimė 1881 m. birželio 17 d. Kretingoje. Tarnavo Rusijos kariuomenėje. 1918 m. grįžo į Lietuvą. Lapkričio 23 d. įstojo savanoriu į Lietuvos kariuomenę, buvo paskirtas Apsaugos tarybos nariu. Gruodžio 4 d. buvo paskirtas Apsaugos ministerijos Sanitarijos skyriaus viršininku. 1919 m. gegužės 25 d. buvo paskirtas ypatingųjų reikalų karininku prie krašto apsaugos ministro, nuo liepos 1 d. – II rūšies ypatingųjų reikalų karininku. Nuo liepos 22 d. laikinai ėjo lauko sanitarijos inspektoriaus pareigas. Dalyvavo kovose su bolševikais. Gruodžio 19 d. buvo paskirtas laikinai eiti Karo sanitarijos viršininko pareigas, nuo 1920 m. vasario 19 d. šios pareigos buvo patvirtintos. Šiai tarnybai vadovavo iki pirmosios sovietų okupacijos. Gegužės 14 d. jam buvo suteiktas generolo leitenanto laipsnis (1936 m. laipsnis pakeistas brigados generolo laipsniu). Lapkričio 15 d. jam buvo suteikta teisė vadintis vyriausioju armijos gydytoju. Nuo 1921 m. sausio 22 d. jis buvo paskirtas Karo muziejaus tvarkytoju, konservatoriumi, nuo rugpjūčio 1 d. – organizatoriumi, o nuo 1934 metų spalio 27 d. – viršininku. 1926 m. sausio 1 d. buvo paskirtas laikinai eiti Vyriausiojo štabo karo sanitarijos inspektoriaus pareigas, birželio 1 d. šios pareigos buvo patvirtintos. Daugelio vietos ir užsienio karinių ir visuomeninių organizacijų įkūrėjas ir narys, archeologas. Prasidėjus sovietų okupacijai, 1940 m. birželio 25 d. jis buvo išleistas į atsargą. Kilus karui jis buvo 1941 m. birželio sukilimo dalyvis. Vokiečių okupacijos metais buvo Karo muziejaus viršininkas, 1944 m. – Lietuvos vietinės rinktinės (toliau – LVR) narys. 1944 m. jis pasitraukė į Austriją ir dirbo gydytoju, 1949 m. – į JAV. Mirė 1954 m.

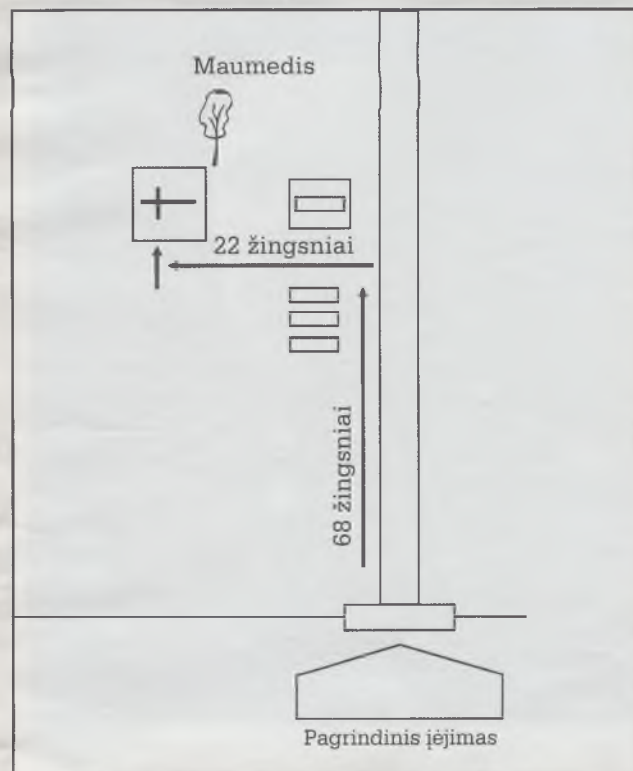
rugsėjo 15 d. Viloubyje, Ohajuje. Palaidotas Kalvarijos kapinėse Klyvlende. 1995 m. rugsėjo 8 d. buvo perlaidotas Kretingos kapinėse.

STASYS NASTOPKA

Gimė 1881 m. birželio 19 d. Rinkuškių k., Biržų vlsč., Biržų apskrityje. Iš Rusijos karinės tarnybos į Lietuvą grįžo slapta. 1918 m. lapkričio 23 d. savanoriu įstojo į Lietuvos kariuomenę, buvo paskirtas Apsaugos tarnybos nariu, lapkritį – Apsaugos ministerijos Artilerijos skyriaus viršininku, gruodžio 4 d. – Rikiuotės skyriaus viršininku, gruodžio 26 d. – Tiekimo skyriaus viršininku. Nuo 1919 m. kovo 11 d. jis ėjo Atskirosios brigados vado pareigas. Dalyvavo kovose su bolševikais ir lenkais, buvo patekęs į nelaisvę. Gegužę buvo paskirtas II brigados vadu. Nuo spalio 7 d. ėjo Generalinio štabo viršininko pareigas. Spalio 8 d. jam buvo suteiktas generolo leitenanto laipsnis. Nuo gruodžio 13 d. šios pareigos buvo patvirtintos. 1920 m. sausio 1 d. buvo paskirtas Kauno įgulos viršininku. Nuo liepos 10 d. ėjo armijos vado pareigas (pirmojo vyriausiojo kariuomenės vado pavaduotojo), rugpjūčio 23 d. buvo paskirtas eiti 1-osios pėstininkų divizijos vado pareigas. 1921 m. gegužės 29 d. šios pareigos buvo patvirtintos. Liepos 29 d. jis buvo paskirtas eiti kariuomenės inspektoriaus pareigas. Nuo 1923 m. spalio 22 d. – paskirtas I rūšies, nuo 1924 m. sausio 23 d. – ypatingųjų reikalų karininku prie kariuomenės vado. 1924 m. liepos 23 d. dėl sveikatos buvo išleistas į atsargą, ūkininkavo Biržuose. 1928 m. spalio 5 d. buvo išleistas į dimisiją. Mirė 1939 m. spalio 19 d. Biržuose. Palaidotas Rinkuškių kaimo evangelikų reformatų kapinėse.

Rinkuškių kapinės, Biržų r.

Kapinių vieta yra Rinkuškių kaime, važiuojant nuo Biržų, posūkio į Astravą link. Pasukus į Astravą, reikia važiuoti žvyrkeliu pro sodus (dešinėje) iki jų pabaigos. Už posūkio į dešinę, vėl palei sodus, tiesiai iki galo.

MOTIEJUS PEČIULIONIS

Gimė 1888 m. sausio 31 d. Rančiškės k., Krosnos vlsč., Seinų apskrityje. Tarnavo Rusijos kariuomenėje. 1918 metais grįžo į Lietuvą. 1919 m. vasario 1 d. buvo mobilizuotas į Lietuvos kariuomenę, paskirtas I baterijos vyresniuoju karininku, ypatingųjų reikalų karininku prie Artilerijos dalies viršininko. Dalyvavo kovose su bolševikais, bermontininkais ir lenkais. Tarnavo artilerijos dalyse. 1921 m. rugpjūčio 1 d. buvo paskirtas 3-iojo artilerijos pulko vadu. 1922–1924 m. studijavo Fontenblo (Prancūzijoje) artilerijos karo mokykloje, 1925–1926 metais – Aukštuosiuose artilerijos technikos kursuose Paryžiuje (Prancūzijoje). 1924 m. spalio 7 d. buvo paskirtas laikinai eiti 3-iojo artilerijos pulko vado pareigas, 1926 m. rugsėjo 16 d. – paskirtas eiti Artilerijos tiekimų skyriaus viršininko pareigas. 1927 m. vasario 9 d. šios pareigos buvo patvirtintos. 1930 m. birželio 21 d. buvo paskirtas Vyriausiojo štabo Ginklavimo valdybos viršininku. Jo rūpesčiu buvo atliktas artilerijos perginklavimas, keliama kadru kvalifikacija, modernizuotos Kauno Šančių artilerijos dirbtuvės, 1935 m. buvo įsteigta Ginklų tyrimo laboratorija, pradėta Linkaičių ginklų dirbtuvių statyba. 1935 m. vasario 14 d. jam buvo suteiktas generolo leitenanto laipsnis. 1936 m. sausio 16 d. paties prašymu jis buvo išleistas į atsargą. 1937–1939 m. dirbo JAV lietuvių akcinėje bendrovėje „Ford“ automobilių Prekybos skyriaus direktoriumi. Prasidėjęs sovietų okupacijai, dirbo inspektoriumi Valstybiniame banke Vilniuje, vokiečių okupacijos metais – Aliejaus fabriko direktoriumi. Karo metu dalyvavo antinacinėje rezistencijoje, Vyriausiojo Lietuvos išlaisvinimo komiteto

(toliau – VLIK) ir LLA veikloje slapyvardžiu Miškinis. 1944 m. buvo vienas iš Lietuvos gynybos komiteto steigėjų ir narių. Pokario metais jis išitraukė į partizaninį judėjimą. 1945 m. buvo suimtas, kalintas Kaune, Vilniuje, Macikų lageryje, Šilutės apskrityje. 1946 m. jis buvo nuteistas, kalėjo Maskvoje, Vorkutos, Komijos

lageriuose, Dubrovlage, Mordovijoje. Nuo 1955 m. –
tremtyje invalidų namuose Uchtos r., Komijoje. 1956
metais buvo paleistas, grįžo į Lietuvą. Gyveno Stat-
kuškės k., Švenčionėlių r., dirbo sargu. 1960 m. sausio
26 d. mirė Ilguvos senelių prieglaudoje, Šakių rajone.
Palaidotas Kaune, Aukštosios Panemunės kapinėse
(3 kv., 14 eilė, 7 kapas).

LEONAS RADUS-ZENKAVIČIUS

Gimė 1874 m. vasario 21 d. Jurbarke, Raseinių apskrityje. Tarnavo Rusijos kariuomenėje ir Raudonojoje armijoje. 1921 m. grįžo į Lietuvą. Vasario 14 d. buvo mobilizuotas į Lietuvos kariuomenę, paskirtas ypatingųjų reikalų generolu prie krašto apsaugos ministro. Kovo 12 d. jam buvo suteiktas generolo laipsnis. Gegužės 29 d. jis buvo paskirtas Karo mokslo skyriaus viršininku, 1922 m. liepos 29 d. – ir Aukštųjų karininkų kursų viršininku (vėliau – Aukštieji karininkų didžiojo Lietuvos kunigaikščio Vytauto kursai), kuriems vadovavo iki 1928 metų. Dėstė karo istoriją, strategiją ir taktiką. 1923 m. lapkričio 6 d. (yra duomenų, kad rugsėjo 20 dieną) buvo paskirtas Generalinio štabo viršininku. Nuo 1924 m. sausio 23 d. buvo paskirtas laikinai eiti Vyriausiojo štabo viršininko, nuo kovo 1 d. – ir nuolatinio Karo tarybos nariu. 1926 m. sausio 6 d. buvo paskirtas laikinai eiti ypatingųjų reikalų karininko pareigas prie krašto apsaugos ministro. 1928 m. vasario 9 dieną paties prašymu buvo išleistas į atsargą, ūkininkavo savo dvare Čiūteliuose, Klaipėdos krašte. Antrosios sovietų okupacijos metu 1944 m. nesėkmingai bandė pasitraukti į Vakarus, slapstėsi Kaune. Mirė 1946 m. balandžio 12 d. Kaune. Slapta palaidotas Aukštosiose Panemunės kapinėse Kaune (11 kv., 1 eilė, 14 kapas).

ADOLFAS RAMANAUSKAS

Gimė 1918 m. kovo 6 d. Niu Britene, JAV. 1921 m. su tėvais atvyko į Lietuvą. Gyveno Bielėnų k., Rudaminos vlsč., Seinų apskrityje. 1937–1939 m. studijavo Pedagoginiame institute Klaipėdoje, jį perkėlus – Panevėžyje. 1939–1940 m. studijavo Pirmojo Lietuvos Prezidento karo mokykloje. Prasidėjus sovietų okupacijai – dėl politinių motyvų aktyviosios tarnybos karininko laipsnis jam nebuvo suteiktas, tačiau buvo išleistas į karininkų atsargą (kitais duomenimis – kaip jaunesnysis leitenantas). Mokytojavo Krivonių k., Druskininkų apskrityje. Kilus karui dalyvavo 1941 m. birželio sukilime, vadovavo sukilėlių būriui. Vokiečių okupacijos metais gyveno ir dirbo Alytaus mokytojų seminarijoje. Nuo 1945 m. balandžio išitraukė į Nemunaičio apylinkės partizanų būrį, buvo paskirtas būrio vadu. Veikė slapyvardžiu Vanagas. Sutelkė Merkinės ir Alovės vlsč. veikusius atskirus partizanų būrius į kuopą, kuri buvo prijungta prie Dzūkijos grupės. Nuo gegužės 1 d. buvo paskirtas kuopos vadu. Vasarą kuopą performavus į Merkinės batalioną – paskirtas jo vadu. Liepos 1 d. buvo paskirtas Merkio rinktinės vadu, 1946 m. balandžio 23 d. – paskirtas Dainavos partizanų apygardos vado pirmuoju pavaduotoju. Nuo 1947 m. rugpjūčio 11 d. laikinai ėjo Dainavos partizanų apygardos vado pareigas. Rugsėjo 25 d. buvo paskirtas apygardos vadu. Jo dėka buvo modernizuota partizaninio judėjimo struktūra ir susirūpinta kariniu rengimu. Nuo 1948 m. spalio 20 d. buvo paskirtas laikinai eiti Pietų Lietuvos partizanų srities vado pareigas. 1949 m. vasarį buvo paskirtas Lietuvos laisvės kovos sąjūdžio (toliau – LLKS) prezidiumo ir prezidiumo tarybos na-

riu bei pirmininko pirmuoju pavaduotoju, patvirtintas Pietų Lietuvos partizanų srities vadu (vėliau – 1 sekcijos, dar vėliau pervadinta Nemuno sritimi). Rugsėjo 18 d. paskirtas LLKS gynybos pajėgų vadu, tačiau tik nuo 1950 m. sausio 25 d. pradėjo vadovauti. 1952 m. gegužės 20–1953 m. gegužės mėnesį ėjo LLKS prezidiumo pirmininko pareigas. Nuslopinus ginkluotą sukilimą, nelegaliai gyveno netoli Merkinės, vėliau Alytuje, Rokiškio rajone. 1956 m. Sovietų Sąjungos valstybės saugumo komiteto (toliau – KGB) buvo suimtas ir kalintas Kaune, Vilniuje, 1957 m. lapkričio 29 d. – sušaudytas Vilniuje. Palaidojimo vieta nežinoma. 1998 m. sausio 26 d. jam po mirties buvo suteiktas dimisijos brigados generolo laipsnis.

VALERIJONAS RAMANAUSKAS

Gimė 1856 m. gruodžio 17 d. Kaune. Tarnavo Rusijos kariuomenėje. Grįžęs į Lietuvą 1919 m. sausio 11 d. savanoriu įstojo į Lietuvos kariuomenę, buvo paskirtas eiti 2-ojo pėstininkų pulko vado padėjėjo pareigas. Sausio 25 d. buvo paskirtas 1-ojo pėstininkų pulko vadu. Tarnavo KAM štabo Rikiuotės ir Apsaugos tiekimo skyriuose. Nuo 1920 m. kovo 1 d. ėjo Generalinio štabo kariuomenės inspektoriaus pareigas. Gegužės 13 d. jam buvo suteiktas generolo leitenanto laipsnis. Rugsėjo 15 d. jis buvo paskirtas kariuomenės inspektoriumi ūkio reikalams, nuo spalio 1 d. vėl ėjo ankstesnes pareigas, kurios 1921 m. gegužės 29 d. buvo patvirtintos. Liepos 29 d. buvo paskirtas eiti ypatingųjų reikalų generolo prie krašto apsaugos ministro pareigas, o 1922 m. gegužės 16 d. šios pareigos buvo patvirtintos. 1924 m. sausio 23 d. buvo paskirtas laikinai eiti šaudymo inspektoriaus pareigas. Balandžio 30 d. paties prašymu jis buvo išleistas į atsargą, 1936 m. gruodžio 31 d. dėl amžiaus – į dimisiją. Gyveno Palangoje. Mirties data ir palaidojimo vieta nežinoma.

STASYS RAŠTIKIS

Gimė 1896 m. rugsėjo 13 d. Kuršėnuose, Šiaulių apskrityje. Tarnavo Rusijos kariuomenėje. 1918 metais grįžo į Lietuvą ir 1919 m. sausio 15 d. savanoriu įstojo į kariuomenę, buvo paskirtas Atskirojo Vilniaus bataliono karininku. Dalyvavo kovose su bolševikais ir lenkais, pateko į bolševikų nelaisvę. Keičiantis politiniais kalniais, 1921 m. grįžo iš Rusijos. Nuo balandžio 8 d. tarnavo 5-ajame pėstininkų Lietuvos didžiojo kunigaikščio Kęstučio pulke, vėliau nuo 1922 metų – Generaliniame štabe, dalyvavo 1923 m. Klaipėdos sukilime. 1925–1929 m. studijavo LŪ Medicinos fakulteto Veterinarijos skyriuje. 1927 m. tarnavo Vyriausiajame štabe. 1930 m. buvo Aukštųjų karininkų didžiojo Lietuvos kunigaikščio Vytauto kursų etatinis lektorius. 1930–1932 m. studijavo Generalinio štabo akademijoje Vokietijoje. Grįžęs dėstė Vytauto Didžiojo karininkų kursuose ir Pirmojo Lietuvos Prezidento karo mokykloje. 1933 m. rugsėjo 15 d. buvo paskirtas eiti 5-ojo pėstininkų Lietuvos didžiojo kunigaikščio Kęstučio pulko vado pareigas, 1934 m. gegužės 1 d. – paskirtas 3-iosios pėstininkų divizijos štabo, o netrukus – birželio 21 d. Vyriausiojo štabo valdybos viršininku. Rugsėjo 21 dieną buvo paskirtas Vyriausiojo štabo viršininku. Parengė naujo Kariuomenės vadovybės įstatymo projektą, kuriame atsirado kariuomenės vado pareigybė, buvo nustatyti krašto apsaugos pareigūnų santykiai, pradėjo įgyvendinti kariuomenės vystymosi planą – kariuomenė perorganizuota ir modernizuota. Jo iniciatyva pertvarkyta Lietuvos šaulių sąjunga (toliau – LŠS). 1935 m. sausio 1–1940 m. balandžio 22 d. buvo kariuomenės vadas. 1937 m. lapkričio 23 d. jam buvo

suteiktas brigados generolo laipsnis. 1938 m. kartu ėjo ir krašto apsaugos ministro pareigas. 1940 m. balandžio 23 d. jam buvo suteiktas aukštesnis –

divizijos generolo – laipsnis ir dėl politinių motyvų iš kariuomenės jis buvo paleistas. Birželio 7 d. vėl buvo priimtas į karinę tarnybą ir paskirtas Vytauto Didžiojo aukštosios karo mokyklos viršininku. Prasidėjus sovietų okupacijai, 1940 m. rugsėjo 11 d. jis buvo paskirtas į RA pėstininkų karo mokyklą. Rugsėjo 26 d. buvo KAM Vyriausiosios likvidacinės komisijos pirmininko pavaduotojas, t. y. prie 29-ojo ŠTK štabo. Gruodžio 20 d. iš kariuomenės buvo atleistas. 1941 metų pradžioje pasitraukė į Vokietiją. Kilus karui grįžo į Lietuvą, buvo paskirtas Lietuvos Laikinosios Vyriausybės (toliau – LLV) krašto apsaugos ministru. Jos veiklą sustabdžius, dirbo Vytauto Didžiojo karo muziejuje (toliau – VDKM) neetatiniu raštinės darbuotoju, skyriaus vedėju. 1944 m. vėl pasitraukė į Vokietiją. Gyveno Regensburge, dirbo gamykloje, vėliau Elektros bendrovės raštinėje. 1949 m. apsigyveno Los Andžele, JAV. Iš pradžių dirbo paprastu darbininku fabrike, vėliau buvo įvairių užsienio lietuvių organizacijų narys. 1951–1952 m. dirbo rusų kalbos mokytoju Sirakūzų universiteto aviacijos karių kursuose. 1953–1968 m. dėstė JAV kariuomenės aukštojoje mokykloje, vėliau – institute Monterėje Svetimų kalbų mokykloje Rusų, lietuvių kalbos skyriuje. 1985 m. gegužės 3 d. mirė Los Andžele. 1993 m. lapkričio 23 d. buvo perlaidotas Petrašiūnų kapinėse, Kaune (4C kv., 90A kapas).

BRONIUS SKOMSKIS

Gimė 1864 m. spalio 24 d. (yra duomenų, kad 1865 m. sausio 17 d.) Klampučių k., Vilkaviškio apskrityje. Tarnavo Rusijos kariuomenėje. 1919 m. grįžo į Lietuvą. 1921 m. sausio 14 d. savanoriu įstojo į Lietuvos kariuomenę, nuo vasario 14 d. buvo paskirtas eiti Kavalerijos (1-oji raitelių) divizijos vado pareigas. Kovo 12 d. jam buvo suteiktas *generolo leitenanto laipsnis*. Gegužės 10 d. kartu ėjo ir Kauno įgulos viršininko pareigas. Gegužės 29 d. buvo patvirtintas Kavalerijos divizijos vadu. 1924 m. sausio 23 d. buvo paskirtas laikinai eiti Atskirosios kavalerijos brigados vado pareigas, 1926 m. sausio 6 d. – paskirtas laikinai eiti Vyriausiojo štabo kavalerijos inspektoriaus pareigas, birželio 1 d. šios pareigos buvo patvirtintos. Rugspjūčio 13 d. dėl sveikatos paties prašymu buvo išleistas į atsargą, 1933 m. rugsėjo 15 d. – į dimisiją. Mirė 1935 m. kovo 18 d. Šūklių dvare, Vilkaviškio apskrityje. Palaidotas Žaliosios kapinėse.

JUOZAS STANAITIS

Gimė 1865 m. rugpjūčio 13 d. Matarnų k., Būbelių vlsč., Šakių apskrityje. Tarnavo Rusijos kariuomenėje. Į Lietuvą grįžo 1921 metais. Balandžio 1 d. buvo mobilizuotas ir paskirtas eiti ypatingųjų reikalų generolo (karininko) pareigas prie vyriausiojo kariuomenės vado, kartu gegužės 10 d. pradėjo laikinai eiti Generalinio štabo viršininko pirmojo padėjėjo pareigas. Gegužės 29 d. buvo paskirtas 3-iosios pėstininkų divizijos vadu. Spalio 23 d. buvo paskirtas Karo tarybos nariu. 1922 m. vasario 17 d.–1923 m. birželio 5 d. ėjo kariuomenės vado pareigas. 1922 m. rugpjūčio 2 d. jam buvo suteiktas generolo leitenanto laipsnis. 1923 m. gruodžio 31 d. dėl sveikatos paties prašymu jis buvo išleistas į atsargą. Grįžo į savo Matarnų ūkį. Ten ir mirė 1925 m. liepos 12 dieną. Palaidotas Slabadų kapinėse, Vilkaviškio apskrityje.

PETRAS ŠNIUKŠTA

Gimė 1877 m. lapkričio 24 d. Zopelskių k., Šiluvos vlsč., Raseinių apskrityje. Tarnavo Rusijos kariuomenėje. 1918 m. grįžo į Lietuvą ir 1919 m. liepos 7 d. savanoriu įstojo į kariuomenę. Buvo paskirtas Armijos (vėliau – Kariuomenės) teismo pirmininku. 1922–1926 m. dėstė karinę teisę Aukštuosiuose karininkų kursuose (vėliau – Aukštieji karininkų didžiojo Lietuvos kunigaikščio Vytauto kursai). 1925 m. gegužės 15 d. jam buvo suteiktas aukštesnis – generolo leitenanto – laipsnis. 1934 m. birželio 12 d. jis buvo paskirtas krašto apsaugos ministru. 1935 m. lapkričio 2 d. jam suteiktas generolo laipsnis ir paties prašymu jis buvo išleistas į atsargą. 1935–1936 m. buvo Valstybės Tarybos narys, vėliau – prisiekusysis advokatas. Prasidėjus sovietų okupacijai, 1940 m. buvo suimtas, kalintas Telšiuose ir Kaune. Prasidėjus karui buvo išlaisvintas. Gyveno savo ūkyje Notėnų k., Kartenos vlsč., Kretingos apskrityje. 1944 m. nesėkmingai bandė pasitraukti į Vokietiją. Dirbo kerdžiumi Šilutės apylinkėse. Mirė 1952 m. lapkričio 22 d. Lietuvoje. Palaidotas Šilutės kapinėse.

PRANAS TAMAŠAUSKAS

Gimė 1878 m. balandžio 13 d. Imbarės k., Salantų vlsč., Kretingos apskrityje. Tarnavo Rusijos kariuomenėje. 1918 m. gruodžio 5 d. savanoriu įstojo į Lietuvos kariuomenę, buvo paskirtas 1-ojo pėstininkų pulko bataliono vadu. Dalyvavo kovose su bolševikais. 1919 m. kovo 15 d. buvo paskirtas ypatingųjų reikalų karininku prie KAM štabo. Liepos 1 d. (rugpjūčio 1 dieną ?) buvo paskirtas laikinai eiti Generalinio štabo Rikiuotės skyriaus sudėties dalies viršininko pareigas. Nuo 1920 m. tęsė tarnybą štabe. Spalio 1 d. buvo paskirtas II rūšies ypatingųjų reikalų karininku prie krašto apsaugos ministro, 1921 m. rugpjūčio 1 d. – I rūšies ypatingųjų reikalų karininku prie kariuomenės vado. Nuo rugsėjo 1 d. ėjo 4-ojo pėstininkų Lietuvos karaliaus Mindaugo pulko vado pareigas, 1922 m. kovo 31 d. buvo patvirtintas pulko vadu. Dalyvavo kovose su lenkais. 1926 m. rugpjūčio 31 d. paties prašymu jis buvo išleistas į atsargą. Gruodžio 24 d. paties prašymu vėl buvo priimtas į karinę tarnybą, paskirtas I karinės apygardos viršininku. 1928 m. vasario 16 d. jam buvo suteiktas aukštesnis – generolo leitenanto – laipsnis. 1930 m. lankė Aukštesniųjų kariuomenės viršininkų kursų lauko užsiėmimus. 1935 m. rugpjūčio 29 d. jam buvo suteiktas generolo laipsnis ir paties prašymu jis buvo išleistas į atsargą. Gyveno savo ūkyje Pajuostės dvare, Panevėžyje. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją, 1949 m. emigravo į JAV. Mirė 1951 m. lapkričio 27 d. Los Andžele. 1999 m. gegužės 27 d. buvo perlaidotas Petrašiūnų kapinėse, Kaune (9 kv., 8 eilė, 16 kapas).

MYKOLAS VELYKIS

Gimė 1884 m. lapkričio 12 d. Linonių k., Piniavos vlsč., Panevėžio apskrityje. Tarnavo Rusijos kariuomenėje. 1918 m. grįžo į Lietuvą. Spalio 21 d. įstojo į Lietuvos kariuomenę, buvo Apsaugos komisijos pirmininko padėjėjas. Nuo gruodžio 1 d. buvo paskirtas ministerijos Rikiuotės skyriaus viršininku, gruodžio 24 d. – eiti krašto apsaugos ministro pareigas. 1919 m. pradžioje tarnavo ypatingųjų reikalų karininku prie Generalinio štabo, gegužės 10 d. vėl buvo paskirtas Rikiuotės skyriaus viršininku ir Generalinio štabo viršininko padėjėju. Gegužės 27 d. buvo paskirtas Generalinio štabo viršininku, nuo spalio 7 d. – iš pareigų atleistas ir nuo spalio 13 d. paskirtas į 3-įjį pėstininkų pulką. 1920 m. sausio 1 d. buvo išleistas į atsargą. Dirbo Žemės ūkio ministerijoje (toliau – ŽŪM) ypatingųjų reikalų valdininku. Rugsėjo 1 d. vėl buvo priimtas į karinę tarnybą ir paskirtas armijos inspektorius padėjėju rikiuotei. Spalio 10 d. buvo paskirtas eiti 5-ojo pėstininkų Lietuvos didžiojo kunigaikščio Kęstučio pulko vado pareigas. Nuo 1921 m. vasario 1 d. ėjo 2-osios pėstininkų divizijos (vėliau – II karinė apygarda) vado pareigas, gegužės 29 d. – patvirtintas divizijos vadu. Rugsėjo 23 d. buvo paskirtas Karo tarybos nariu. 1923 m. rugsėjo 1 d. buvo paskirtas kartu eiti ir Kauno įgulos viršininko pareigas. Dėstė Karo mokykloje ir Aukštuosiuose karininkų didžiojo Lietuvos kunigaikščio Vytauto kursuose. Nuo 1924 m. sausio 23 d. buvo paskirtas laikinai eiti II karinės apygardos viršininko pareigas, 1926 m. birželio 1 d. – patvirtintas apygardos viršininku. 1927 m. vasario 5 d. jam buvo suteiktas generolo leitenanto laipsnis ir paties prašymu jis

buvo išleistas į atsargą, kurį laiką dirbo Lietuvos banke. Nuo 1928 m. dirbo prekybos atstovu JAV ir Lietuvos akcinėje bendrovėje, iki 1934 m. – Ekonominės karių bendrovės direktoriumi, kartu nuo 1929 m. buvo Anglijos bendrovės „Vickers Armstrong Ltd.“ (teikusios ginkluotę Lietuvos kariuomenei), nuo 1934 m. – Anglijos bendrovės „Imperial Chemistry Ltd.“ prekybos atstovu Lietuvoje. Vėliau vertėsi spiritinių gėrimų gamyba. Nuo 1939 m. buvo likerio fabriko Kaune bendrasavininkis ir

vadovas. Sovietams nacionalizavus fabriką, dirbo jame vyriausiuoju inžinieriumi. Vokiečių okupacijos metu fabriką atgavus, tebedirbo jame. 1944 m. prasidėjus antrajai sovietų okupacijai dirbo fabriko vadovybėje. Vėliau buvo suimtas, kalintas Kaune, Vilniuje, Macikų lageryje, Šilutės apskrityje. 1946 m. buvo išstremtas į Marijinsko lagerį Kemerovo srityje. 1950 m. vėl buvo kalintas Vilniuje, nuo 1952 m. – Karlago lageryje Karagandos srityje. 1954 m. buvo paleistas, grįžo į Lietuvą ir 1955 m. sausio 24 d. mirė Vilniaus I tarybinėje ligoninėje. Palaidotas Aukštosios Panemunės kapinėse, Kaune (3 kv., 2 eilė, 5 kapas).

PRANAS VAICIUŠKA

Gimė 1876 m. rugpjūčio 15 d. Pamituvio vnk. (vėliau – Vaičiuškų k.), Veliuonos vlsč., Kauno apskrityje. Taranavo Rusijos kariuomenėje. 1918 m. grįžo į Lietuvą. 1919 m. birželio 4 d. įstojo į Lietuvos kariuomenę, buvo paskirtas KAM Sanitarijos skyriaus viršininku. Lapkričio 18 d. (22 d.?) jam buvo suteiktas generolo leitenanto laipsnis. Gruodžio 1 d. buvo komandiruotas į Užsienio reikalų ministeriją (toliau – URM), paskirtas eiti Lietuvos karo atašė (atstovo) Estijoje pareigas. 1920 m. gegužės 21 d. buvo išleistas į atsargą, spalio 1 d. – atleistas iš einamų pareigų ministerijoje. 1921 m. sausio 5 d. buvo paskirtas Seinų apskrities gydytoju, kartu dirbo ir gimnazijos mokytoju. 1921–1922 m. buvo LŠS Seinų apskrities pirmininkas. 1922 m. (1923 m.?) baigė Berlyno universiteto Medicinos fakultetą, jam buvo suteiktas daktaro laipsnis. Nuo 1923 m. rugsėjo 15 d. buvo paskirtas Šakių apskrities gydytoju. Nuo 1923 m. gruodžio 1 d.–1925 m. tarnavo laisvai samdomu vidaus ligų gydytoju (vyresniuoju ordinatoriumi) Karo ligoninėje Kaune. Nuo 1923 m. gruodžio 1 d. buvo paskirtas Kauno miesto gydytoju. 1924 m. įstojo į LU Teisės fakultetą. Ne kartą (laikiniai) ėjo Kauno apskrities gydytojo pareigas. 1925–1927 m. dėstė LU įvairius vidaus ligų kursus, buvo privatdocentas. 1933 m. liepos 1 d. buvo išleistas į dimisiją, rugpjūčio 4 d. buvo išleistas į pensiją. Dirbo privačiu gydytoju Kaune, kurį laiką ir diplomatu Indijoje. Grįžęs į Lietuvą 1939 m. rugsėjo 21 d. mirė Kaune. Palaidotas centrinėse miesto kapinėse. Kapinės likvidavus, palaidojimo vieta nežinoma.

KAZIMIERAS VEVERSKIS

Gimė 1913 m. gruodžio 9 d. Kalvių k., Veliuonos vlsč., Kauno apskrityje. 1938 m. įstojo į Pirmojo Lietuvos Prezidento karo mokyklą, iš kurios vėliau išstojo ir tarnybą tęsė dalinyje, iš kur buvo išleistas į atsargą kaip jaunesnysis puskarininkis. Nuo 1940 m. studijavo VDU, vėliau – VU Teisės fakultete. Sovietų Sąjungai okupavus Lietuvą, pasitraukė į Vokietiją. Gyveno internuotųjų asmenų stovykloje Tilžėje (dab. Sovietskas, Rusijoje), vėliau – Berlyne, kur dirbo „Deutche Verlag“ leidykloje. Kilus karui grįžo į Lietuvą. Nuo 1941 m. gruodžio 13 d. – slaptos rezistencinės karinės politinės organizacijos LLA įkūrėjas ir vadas. Nuo 1943 m. – pradžios – LLA Vilniaus apygardos vadas. 1944 m. vasarą tapo vienu iš LLA sektoriaus „Vanagai“ ir Lietuvos gynybos komiteto steigėjų ir narių. Veikė slapyvardžiu Senis. 1944 m. gruodžio 28 d., kai gabeną pagrindinę spaudą, įsakymus ir instrukcijas, prie Raudondvario senojo tilto Kauno aps. pasaloje buvo nušautas sribų. Palaidotas buvo anapus Raudondvario kapinių tvoros. 1994 m. liepą žūties vietoje buvo pastatytas koplytstulpis. 1998 m. gegužės 19 d. po mirties jam buvo suteiktas brigados generolo laipsnis. 1999 m. rugpjūčio 13 d. jis buvo perlaidotas Petrašiūnų kapinėse, Kaune (4C kv., 146 kapas).

VINCAS VITKAUSKAS

Gimė 1890 m. spalio 4 d. Užbalių k., Pajevonio vlsč., Vilkaviškio apskrityje. Tarnavo Rusijos kariuomenėje. 1918 m. grįžo į Lietuvą. 1919 m. vasario 1 d. savanoriu įstojo į Lietuvos kariuomenę, nuo vasario 5 d. buvo paskirtas Raseinių miesto ir apskrities komendantu. Dalyvavo kovose su bermontininkais ir lenkais. Nuo 1920 m. sausio 15 d. tarnavo 7-ajame pėstininkų Žemaičių kunigaikščio Butegeidžio pulke. 1921 m. rugsėjo 6 d. buvo paskirtas ypatingųjų reikalų karininku prie Vietinės kariuomenės brigados štabo, 1922 m. spalio 12 d. – štabo viršininku. 1923 m. dalyvavo Klaipėdos sukilime. Kovo 9 d. buvo paskirtas eiti Klaipėdos komendantu pareigas, gegužės 1 d. – patvirtintas komendantu. 1923 m. gruodžio 7 d. buvo paskirtas III karinės apygardos štabo viršininku. 1924–1928 m. studijavo LŪ Teisės fakultete. 1925 m. vasario 14 d. buvo paskirtas eiti 9-ojo pėstininkų Lietuvos kunigaikščio Vytenio pulko vado pareigas, 1926 m. birželio 1 d. – patvirtintas šio pulko vadu, kartu paskirtas ir Marijampolės įgulos viršininku. 1927–1930 m. buvo Aukštųjų karininkų didžiojo Lietuvos kunigaikščio Vytauto kursų etatinis lektorius. 1929 m., 1932–1933 m. stažavosi Vokietijos kariuomenėje. 1929–1930 m. lankė Aukštesniuosius kariuomenės viršininkų kursus. Birželio 27 d. buvo paskirtas Kariuomenės inspekcijos pėstininkų skyriaus viršininku. 1934 m. balandžio 1 d. buvo paskirtas kariuomenės inspektoriumi, 1935 m. liepos 19 d. – pėstininkų inspektoriumi. Lapkričio 22 d. jam buvo suteiktas generolo leitenanto laipsnis (1936 m. laipsnis pakeistas į brigados generolo laipsnį). Nuo 1939 m. balandžio 4 d. buvo 1-osios pėstininkų divizi-

jos vadas. 1939 m. birželio 13 d. jam buvo suteiktas divizijos generolo laipsnis. 1940 m. sausio 22–balan-

džio 5 dieną laikinai ėjo kariuomenės vado pareigas, o balandžio 6–balandžio 21 d. ėjo kariuomenės vado pareigas. Balandžio 22 d. buvo paskirtas kariuomenės vadu. 1940 m. birželio 15 d. Valstybės gynimo taryboje priešinosi kariuomenės panaudojimui prieš kraštą okupuojančią RA. Sovietų Sąjungai okupavus Lietuvą, ėjo ir krašto apsaugos ministro pareigas. Jam vadovaujant Lietuvos kariuomenė buvo įtraukta į RA. 1940 m. rugpjūčio 27 d. buvo paskirtas KAM Vyriausiosios likvidacinės komisijos pirmininku. Rugpjūčio 30 d. buvo paskirtas eiti RA 29-ojo ŠTK vado pareigas, pakeltas į laipsnis į generolo majoro. Gruodžio 29 d. jam buvo suteiktas generolo leitenanto laipsnis. 1941 metų antroje pusėje mokėsi Aukštųjų vadų tobulinimosi kursuose prie Generalinio štabo akademijos Maskvoje. Ją pervadinus, 1941–1946 m. buvo šios akademijos vyriausiasis dėstytojas. Grįžęs į Lietuvą 1946–1950 m. buvo Kauno valstybinio universiteto, 1950–1954 m. – KPI karinės katedros viršininkas. 1954 m. lapkričio 1 d. paties prašymu jis buvo išleistas į atsargą. Mirė Kaune 1965 m. kovo 3 dieną. Palaidotas Petrašiūnų kapinėse, Kaune (4B kv., 26 kapas).

ANDRIUS ZARINAS

Gimė 1865 m. liepos 18 d. Gardine, Gardino gubernijoje (dab. Baltarusija). Tarnavo Rusijos kariuomenėje. 1919 metais savanoriu įstojo į Lietuvos kariuomenę, kovo 19 d. buvo paskirtas ypatingųjų reikalų karininku prie KAM Juridinio skyriaus, liepos 30 d. kartu ėjo ir Armijos teismo karinio tardytojo pareigas. 1920 m. sausio 1 d. buvo patvirtintas kariniu tardytoju ir kartu paskirtas Generalinio štabo instruktoriumi. Kovo 8 d. jam buvo paliktas Rusijos kariuomenėje užtarnautas generolo majoro laipsnis. 1922 m. vasario 1 d. jis buvo paskirtas Kariuomenės teismo svarbių ūkio bylų kariniu tardytoju. 1926 m. spalio 15 d. jam buvo suteiktas generolo laipsnis ir netrukus paties prašymu jis buvo išleistas į atsargą, 1933 m. rugsėjo 15 d. – į dimisiją. Po aktyvios karinės tarnybos dirbo prisiekusiuoju advokatu. Mirties data ir palaidojimo vieta nežinoma.

VINCAS ŽILYS

Gimė 1898 m. vasario 2 d. Pakruostės k., Surviliškio vlsč., Kėdainių apskrityje. 1919 m. vasario 17 d. savanoriu įstojo į Lietuvos kariuomenę, tarnavo Kauno miesto komendantūroje. Baigė Karo mokyklą. Dalyvavo kovose su bolševikais ir lenkais. Tarnavo 1-ajame ir 2-ajame artilerijos pulkuose. 1923 m. baigė Aukštųjų karininkų didžiojo Lietuvos kunigaikščio Vytauto kursų Bendrąjį skyrių. 1928 m. rugsėjo 1 d. buvo paskirtas eiti 2-osios artilerijos grupės vado pareigas. 1929 m. baigė Aukštųjų karininkų didžiojo Lietuvos kunigaikščio Vytauto kursų Artilerijos skyrių. 1930–1932 m. studijavo Generalinio štabo akademijoje Briuselyje (Belgijoje). Ją baigęs buvo paskirtas į Vyriausiąjį štabą. 1934 m. vasario 1 d. buvo paskirtas Tiekimų valdybos viršininku. Tobulinosi artilerijos taktikos kursuose Mece (Prancūzijoje). Gegužės 18 d. buvo paskirtas ypatingųjų reikalų karininku prie Vyriausiojo štabo viršininko ir Vytauto Didžiojo karininkų kursų lektoriumi. Lapkričio 23 d. buvo paskirtas Kariuomenės inspekcijos Artilerijos skyriaus viršininku, 1935 m. liepos 19 d. – paskirtas eiti artilerijos inspektoriaus pareigas, 1937 m. birželio 24 d. buvo paskirtas artilerijos inspektoriumi. 1939 m. gruodžio 31 d. jam buvo suteiktas brigados generolo laipsnis. Sovietams okupavus Lietuvą, 1940 m. rugsėjo 2 d. buvo paskirtas eiti RA 29-ojo ŠTK artilerijos viršininko pareigas. Gruodžio 29 d. jam buvo suteiktas generolo majoro laipsnis. 1941 m. jis buvo išsiųstas tobulintis į Felikso Dzeržinskio artilerijos akademiją Maskvoje, netrukus – į karinį poligoną, kur karui prasidėjus buvo suimtas ir išvežtas į Gorkio kalėjimą, iš ten į Krasnojarsko, vėliau – į Lamos lagerį, Norillage (Krasnojarsko

kraštas). 1944 m. rudenį buvo perkeltas į Javaso lagerį, 1945 m. – į Vožajolio lagerį, vėliau – į lagerį Abezėje, Komijoje. Nuo 1951 m. buvo tremtyje Dolgij Mosto r. (Krasnojarsko kraštas). 1955 m. iš tremties buvo paleistas ir grįžo į Lietuvą. Dirbo Kauno „Dailės“ kombinate sta-

liumi. Mirė Kaune 1972 m. spalio 9 dieną. Palaidotas Petrašiūnų kapinėse, Kaune (4C kv., 56 kapas).

SILVESTRAS ŽUKAUSKAS

Gimė 1860 m. gruodžio 31 d. Poškiečių-Dovainiškių k., Pakruojo vlsč., Šiaulių apskrityje. Tarnavo Rusijos kariuomenėje. 1918 m. grįžo į Lietuvą ir gruodžio 10 d. buvo paskirtas krašto apsaugos ministru, bet dėl ligos šių pareigų nevykdė. Vėliau buvo paliktas dirbti prie KAM. 1919 m. balandžio 26 d. buvo paskirtas Generalinio štabo viršininku, kartu gegužės 7–rugsėjo 26 d. buvo vyriausiasis kariuomenės vadas. Dalyvavo kovose su bolševikais. Rugsėjo 26 d. buvo paskirtas ypatingųjų reikalų generolu prie vyriausiojo kariuomenės vado. 1920 m. vasario 23–birželio 14 d. antrą kartą buvo vyriausiasis kariuomenės vadas. Birželio 14 d. paties prašymu iš kariuomenės buvo paleistas. 1920 m. rugpjūčio 15 d. vėl buvo priimtas į karinę tarnybą, paskirtas armijos inspektoriumi rikiuotei. Nuo spalio 1 d. ėjo armijos vado pareigas. 1920 m. spalio 5 d. jam buvo suteiktas generolo laipsnis. Dalyvavo kovose su lenkais. 1921 m. gegužės 29 d. buvo paskirtas ypatingųjų reikalų generolu prie krašto apsaugos ministro. Birželio 25 d. paties prašymu jis buvo išleistas į atsargą. Atšauktas iš atsargos 1923 m. birželio 6–1928 m. sausio 26 d. trečią kartą buvo kariuomenės vadas. Netrukus dėl amžiaus vėl buvo išleistas į atsargą. Mirė 1937 m. lapkričio 26 d. Dovalgonių dvare, Pažaislio vlsč., Kauno apskrityje. Palaidotas senųjų Kauno miesto (Karmelių) kapinių šiauriniame evangelikų liuteronų sektoriuje. Kapinės likvidavus, kapo vieta nežinoma. 1995 metais lapkričio 25 d. generolo tėviškėje buvo pastatytas paminklinis akmuo.

A wide-angle photograph of a vast, flat, snow-covered landscape. The foreground is filled with numerous small, bare, dark trees or shrubs. In the middle ground, a dense line of evergreen trees stretches across the horizon. Beyond that, a range of low, rolling hills or mountains is visible, their peaks and ridges covered in a layer of snow. The sky is a pale, overcast blue-grey color. The overall scene is desolate and expansive.

RUSIJOS PLATYBĖS

JUOZAS BARZDA-BRADAUSKAS

Gimė 1896 m. sausio 14 d. Muniškių k., Babtų vlsč., Kauno apskrityje. Tarnavo Rusijos kariuomenėje. 1919 m. grįžo į Lietuvą. Sausio 15 d. išstojo savanoriu į Lietuvos kariuomenę. Buvo paskirtas į 2-ąjį pėstininkų pulką 2-osios kuopos jaunesniuju karininku. Vėliau ėjo Kalvarijos, Virbalio ir Kybartų komendantų pareigas, tarnavo 2-ajame pėstininkų pulke, nuo birželio 12 d. – 2-ajame atsargos batalione, nuo 1920 m. vasario 1 d. – 7-ajame pėstininkų pulke, nuo liepos 20 d. – Autobatalione. 1922 m. baigė Aukštuosius karininkų kursus. 1924 metais studijavo Fontenblo karo mokykloje automobilių kursuose karininkams (Prancūzijoje). Tęsė tarnybą Technikos pulke. Nuo 1927 m. tarnavo Karo technikos viršininko štabe, 1928 m. sausio 16 d. buvo paskirtas štabo viršininku. Nuo 1929 m. balandžio 17 d. buvo paskirtas ypatingųjų reikalų karininku prie Vyriausiojo štabo. 1929 m. baigė LU Technikos fakultetą. 1929 m. rugpjūčio 22 d. buvo paskirtas Karo technikos štabo viršininku. 1930 m. gruodžio 15 d. buvo paskirtas eiti Karo butų skyriaus viršininko pareigas, 1931 m. birželio 12 d. šios pareigos buvo patvirtintos. Skyrių performavus buvo paskirtas Karo butų valdybos viršininku. 1938 m. lapkričio 23 d. jam buvo suteiktas brigados generolo laipsnis. 1939 m. rugsėjo 28 d. buvo paskirtas ir neetatiniu internautųjų Lenkijos karių Lietuvoje stovyklų viršininku. Prasidėjus sovietų okupacijai, 1940 m. liepos 2 d. buvo paskirtas Karo technikos viršininku. Metų pabaigoje iš tarnybos jis buvo atleistas. Buvo įkūręs ūkio bendrovę „Rentinys“. Vokiečių okupacijos metais dirbo ekonomikos bendrovėse ir universitete. 1945–1947 m. buvo KPI Transporto

mašinų katedros vedėjas. 1947 m. jis buvo suimtas, kalintas Vilniuje. 1948 m. buvo išvežtas į Oršos kalėjimą. 1948–1953 m. buvo kalintas Norilsko ir Čiūnos stoties lageriuose, Irkutsko srityje. Žuvo Novočiunkeje, Irkutsko sr., 1953 m. spalio 7 dieną (yra duomenų, kad žuvo rugpjūčio pabaigoje). Palaidojimo vieta nežinoma.

JULIUS ČAPLIKAS

Gimė 1888 m. birželio 1 d. Ryliškių k., Merkinės vlsč., Alytaus apskrityje. Tarnavo Rusijos kariuomenėje. 1918 m. lapkričio 20 d. savanoriu įstojo į Lietuvos kariuomenę, buvo paskirtas 1-ojo pėstininkų pulko vado adjutantu. 1919 m. gruodžio 10 d. buvo paskirtas eiti 8-ojo pėstininkų pulko vado pareigas. Dalyvavo kovose su bolševikais ir lenkais, buvo patekęs į nelaisvę. Nuo 1921 m. sausio 13 d. tęsė tarnybą Generaliniame štabe. Gegužės 29 d. buvo paskirtas Kėdainių, 1922 m. balandžio 11 d. – Trakų komendantu. Rugpjūčio 14 d. buvo paskirtas 7-ojo pėstininkų Žemaičių kunigaikščio Butegeidžio pulko vadu. 1923 m. spalio 30 d. paties prašymu jis buvo išleistas į atsargą, mokytojavo Žiežmariuose. 1925 m. balandžio 27 d. buvo paskirtas Trakų apskrities viršininku, nuo 1927 m. vasario 1 d. perėmė Kauno miesto ir apskrities viršininko pareigas. 1928 m. gegužės 21 d. vėl buvo priimtas į karinę tarnybą, birželio 25 d. – paskirtas į Aukštuosius karininkų didžiojo Lietuvos kunigaikščio Vytauto kursus Chemijos dalies vedėju. Gruodžio 14 d. buvo paskirtas 2-ojo pėstininkų Lietuvos didžiojo kunigaikščio Algirdo pulko vadu. 1929–1930 m. lankė Aukštesniuosius kariuomenės viršininkų kursus. 1931–1932 m. ėjo ir II karinės apygardos (vėliau – 2-oji pėstininkų divizija), Kauno įgulos viršininko pareigas. 1934 m. liepos 13 d. buvo paskirtas 2-osios pėstininkų divizijos vadu. 1935 m. vasario 14 d. jam buvo suteiktas generolo leitenanto laipsnis. Spalio 3 d. paties prašymu jis buvo išleistas į atsargą. 1935 m. rugsėjo 6 d. buvo paskirtas vidaus reikalų ministru. Nuo 1938 m. – Seimo narys. Po tarnybos gyveno savo ūkyje netoli Vadaktų, Panevėžio apskrityje. 1940 m.

buvo sovietų suimtas, kalintas Kaune. 1941 m. liepos 30 d. sušaudytas Butyrkų kalėjime Maskvoje. Palaidavimo vieta nežinoma.

ZENONAS GERULAITIS

Gimė 1894 m. gruodžio 22 d. Paežerių dvare, Vilkaviškio apskrityje. Tarnavo Rusijos kariuomenėje. 1918 m. lapkričio 10 d. savanoriu įstojo į Lietuvos kariuomenę, buvo paskirtas 1-ojo pėstininkų pulko jaunesniuoju karininku. Tarnavo 1-ajame atsargos batalione ir 10-ajame pėstininkų Marijampolės pulke. 1921–1925 m. studijavo Karo mokykloje Belgijoje, kurią baigęs tarnavo Vyriausiajame štabe. 1922 m. baigė Aukštuosius karininkų kursus. Nuo 1927 m. gegužės 20 d. ėjo I karinės apygardos štabo viršininko pareigas, rugpjūčio 6 d. – patvirtintas štabo viršininku. Gruodžio 30 d. buvo paskirtas II karinės apygardos štabo viršininku. 1929 m. vasario 19 d. buvo paskirtas Vyriausiojo, vėliau – Kariuomenės štabo valdybos viršininku. 1931 m. gruodžio 22 d. jam buvo suteiktas generolo leitenanto (1936 m. laipsnis pakeistas į brigados generolo laipsnį). 1934 m. birželio 21 d. buvo Lietuvos karo atašė Prancūzijoje. 1937 m. lapkričio 10 d. buvo paskirtas Kariuomenės tiekimo valdybos viršininku. 1939 m. birželio 13 d. jo laipsnis buvo pakeltas į divizijos generolo laipsnį. Sovietų okupacijos metu, 1940 m. rugsėjo 12 d., buvo paskirtas eiti Raudonosios armijos 29-ojo ŠTK tiekimo viršininko pareigas. Gruodžio 29 d. jo laipsnis buvo pakeltas į generolo majoro laipsnį. 1941 metais jis buvo suimtas ir ištremtas į Norilską, Krasnojarsko kr., vėliau – į Taišeto lagerį, Irkutsko srityje. Ten 1945 m. balandžio 20 d. (26 dieną ?) žuvo. Palaidojimo vieta nežinoma.

ANTANAS GUSTAITIS

Gimė 1898 m. kovo 27 d. Obelinės k. (dab. Javaravo), Sasnavos vlsč., Marijampolės apskrityje. Tarnavo Rusijos kariuomenėje. 1919 m. kovo 15 d. įstojo į Lietuvos kariuomenę, buvo paskirtas į Karo aviacijos mokyklą, ją baigęs – į Aviacijos dalį. Dalyvavo kovose su lenkais. Tarnavo 1-ojoje, 2-ojoje oro ir Mokomojoje eskadrilėse. 1922 m. baigė Aukštojo pilotažo kursų. 1922 m. rugpjūčio 29 d. jam buvo suteiktas karo lakūno vardas. 1922–1925 m. ir 1928–1938 m. dėstė aviacijos teoriją, taktiką ir istoriją Aviacijos karininkų kursuose prie mokomosios eskadrilės, Aukštųjų karininkų didžiojo Lietuvos kunigaikščio Vytauto kursuose ir Karo aviacijos mokykloje. 1924–1940 m. sukonstravo ir Karo aviacijos dirbtuvėse pastatė devynių tipų ANBO lėktuvus. 1925–1928 m. studijavo Paryžiaus aukštojoje aeronautikos ir mechaninių konstrukcijų mokykloje (Prancūzijoje). Ją baigęs, nuo rugpjūčio 13 d. tarnavo prie Karo aviacijos viršininko – padėjėju technikos ir rikiuotės srityje. 1928 m. spalio 10 d. buvo paskirtas Karo aviacijos štabo, 1929 m. balandžio 11 d. – parko, o 1932 m. spalio 13 d. – Technikos skyriaus viršininku. 1932–1937 m. ir nuo 1940 m. dėstė VDU (vėliau – Kauno universitetas, toliau – KU), buvo vyresnysis asistentas, dėstytojas. Nuo 1934 m. gegužės 2 d. ėjo Karo aviacijos viršininko pareigas, 1935 m. vasario 14 d. šios pareigos buvo patvirtintos. 1937 m. lapkričio 23 d. jam buvo suteiktas brigados generolo laipsnis. Sovietų Sąjungai okupuojant Lietuvą ir likviduojant kariuomenę, 1940 m. rugpjūčio 27 d. jis buvo paskirtas Karo aviacijos likvidacinės komisijos pirmininku. 1941 m. sausio 1 d. iš kariuomenės buvo atleistas. 1941 m. buvo KU

Statybos fakulteto docentas. NKVD buvo suimtas, kai bandė pereiti sieną su Vokietija prie Šeštokų. Kalintas Lubiankoje, Butyrkų kalėjimuose, Maskvoje, kur spalio 16 d. buvo sušaudytas. Palaidojimo vieta nežinoma. Senosiose Marijampolės kapinėse, tarp savanorių antkapinių kryžių jam buvo pastatytas paminklas.

JONAS JUODIŠIUS

Gimė 1892 m. birželio 18 d. Ropydų k. (yra duomenų, kad gimė Vėdarų k.), Barzdų vlsč., Šakių apskrityje. Tarnavo Rusijos kariuomenėje. 1918 m. grįžo į Lietuvą. 1919 m. sausio 26 d. įstojo į Lietuvos kariuomenę, buvo paskirtas mokomosios komandos prie Kauno miesto komendantūros jaunesniuju karininku. Dalyvavo kovose su bolševikais. Tarnavo 1-ojoje baterijoje, 1-ajame pasienio pulke, nuo 1921 m. gegužės 20 d. – I artilerijos brigadoje ir nuo 1922 m. gegužės 4 d. – 1-ojoje haubicų baterijoje. 1922 m. baigė Aukštuosius karininkų kursus. Vėliau tarnavo 2-ajame artilerijos pulke, nuo 1924 m. kovo 6 d. laikinai ėjo pulko vado pareigas. 1925–1929 m. studijavo Briuselio generalinio štabo akademijoje (Belgijoje). Baigęs mokslus buvo priskirtas prie Vyriausiojo štabo. 1930 m. vasario 17 d. buvo perkeltas į Pirmojo Lietuvos Prezidento karo mokyklą, paskirtas inspektoriumi ir dėstytoju. Dėstė karo istoriją ir taktiką. 1934 m. vasario 1 d. buvo paskirtas 4-ojo artilerijos pulko vadu, 1939 m. balandžio 4 d. – Pirmojo Lietuvos Prezidento karo mokyklos viršininku. Birželio 13 d. jam buvo suteiktas brigados generolo laipsnis. Prasidėjus sovietų okupacijai, 1940 m. liepos 29 d. jis buvo paskirtas Aukštosios karo mokyklos etatiniu lektoriumi. Rugsėjo 2 d. buvo paskirtas eiti RA 29-ojo ŠTK 179-osios šaulių divizijos artilerijos viršininko pareigas. Gruodžio 29 d. jo karinis laipsnis buvo pakeltas į generolo majoro. 1941 m. išsiųstas į artileristų kursus Felikso Dzeržinskio artilerijos karo mokykloje Maskvoje. Netrukus buvo suimtas ir ištremtas į Lamos lagerį Norillage, Krasnojarsko krašte. 1944 m. buvo perkel-

tas į Potmos lagerį, Zubovo Polianos r., Mordovijoje. 1946 m. buvo perkeltas į Abezės lagerį Komijoje. Ten 1950 m. gruodžio 18 d. žuvo ir buvo palaidotas. 1991 m. paimta žemės iš palaidojimo vietos, kuri urnoje atvežta į Vilniaus Rokantiškių kapines, žmonos kapą. Abezėje (dab. Rusija) jam yra pastatytas paminklas.

PETRAS KUBILIŪNAS

Gimė 1894 m. gegužės 16 d. Totoriškių k. (dab. Švedukalnio k.), Skapiškio vlsč., Rokiškio apskrityje. Tarnavo Rusijos kariuomenėje. 1919 m. rugpjūčio 4 d. buvo mobilizuotas į Lietuvos kariuomenę ir paskirtas 3-iojo pėstininkų pulko 2-ojo bataliono vadu. Dalyvavo kovose su bolševikais. Nuo lapkričio 24 d. tęsė tarnybą 4-ajame pėstininkų pulke vado padėjėju. 1919 m. gruodžio 21 d. buvo paskirtas II rūšies ypatingųjų reikalų karininku prie vyriausiojo kariuomenės vado. Nuo 1920 m. vasario 1 d. buvo paskirtas eiti 1-ojo pasienio pulko vado pareigas, 1921 m. gegužės 29 d. buvo patvirtintas pulko vadu, tuo pat metu (nuo vasario 19 d.) ėjo ir Kėdainių įgulos viršininko pareigas. 1924 m. sausio 23 d. buvo paskirtas Tankų bataliono vadu, kovo 13 d. ėjo Autobataliono vado pareigas. 1925 m. baigė Aukštųjų karininkų didžiojo Lietuvos kunigaikščio Vytauto kursus. 1925–1927 m. studijavo Prahos generalinio štabo akademijoje (Čekoslovakijoje). Ją baigęs 1927 m. rugpjūčio 31 d. buvo paskirtas Vyriausiojo štabo valdybos viršininku. 1929 m. vasario 19 d. buvo paskirtas Vyriausiojo štabo viršininku ir Aukštųjų karininkų didžiojo Lietuvos kunigaikščio Vytauto kursų vadovu. 1929 m. lapkričio 23 d. jam buvo suteiktas generolo leitenanto laipsnis. Jo rūpesčiu buvo pagerintas karinis mokymas kariuomenėje. Už dalyvavimą 1934 m. birželio 6–7 d. maištie karo lauko teismo sprendimu jis buvo nuteistas mirties bausme, atimant kario vardą ir laipsnį. Atsižvelgus į paduotą malonės prašymą, bausmė buvo pakeista sunkiųjų darbų kalėjimu iki gyvos galvos. 1937 m. Prezidento malonės aktu iš Panevėžio kalėjimo jis buvo

paleistas, gyveno savo dvare Padauguvyje, Šiaulių apskrityje. Sovietams okupavus Lietuvą, buvo suimtas ir kalintas Kaune, kilus karui – išlaisvintas. Vokiečių okupacijos metais, 1941 m. rugpjūčio 13 d., buvo paskirtas pirmuoju generaliniu tarėju ir generaliniu tarėju vidaus reikalams. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją, gyveno Šlezvigo-Holšteino provincijoje, anglų zonoje. 1945 m. buvo sovietų kontržvalgybos ir NKVD operatyvinės grupės pagrobtas ir atgabentas į Maskvą. 1946 m. rugpjūčio 22 d. Maskvoje buvo sušaudytas. Palaidojimo vieta nežinoma.

ALEKSANDRAS KURKAUSKAS

Gimė 1882 m. kovo 10 d. Kasimove, Riazanės gubernijoje (dab. Rusija). Tarnavo Rusijos kariuomenėje ir RA. 1920 m. gruodžio 4 d. buvo mobilizuotas į Lietuvos kariuomenę, paskirtas laikinai eiti Generalinio štabo Technikos skyriaus inžinieriaus ypatingiesiems reikalams pareigas. 1921 m. gegužės 29 d. buvo paskirtas Karo technikos viršininku. 1925 m. gegužės 30 d. jam buvo suteiktas generolo leitenanto laipsnis ir paties prašymu jis buvo išleistas į atsargą. 1925 m. liepos 1 d. buvo priimtas laisvai samdomu tarnautoju į Aukštųjų karo technikos kursus Inžinerijos laboratorijos kabineto vedėju, nuo liepos 25 d. laikinai ėjo Mokymo dalies vedėjo pareigas. Kursus sujungus su Aukštaisiais karininkų didžiojo Lietuvos kunigaikščio Vytauto kursais, nuo 1926 m. lapkričio 1 d. paskirtas jų dėstytoju, nuo 1927 m. vasario 2 d. – Inžinerijos skyriaus inspektoriumi, nuo vasario 15 d. – Inžinerijos kabineto vedėju. 1930 m. rugpjūčio 25 d. buvo iš atleistas iš pareigų, o rugsėjo 18 d. – atleistas ir iš tarnybos. Prasidėjęs sovietų okupacijai, 1940 m. jis buvo suimtas ir kalintas Kaune. 1941 m. jam buvo leista repatrijuoti į Vokietiją, gyveno Berlyne. RA užėmus Berlyną, 1945 m. buvo suimtas ir išvežtas. Tolesnis likimas nežinomas.

KAZYS LADIGA

Gimė 1894 m. sausio 6 d. Iškonių k., Vabalninko vlsč., Biržų apskrityje. Tarnavo Rusijos kariuomenėje. 1918 metų rudenį grįžęs į Lietuvą savanoriu įstojo į Lietuvos kariuomenę. Gruodžio 12 d. buvo paskirtas 1-ojo pėstininkų pulko bataliono vadu, nuo sausio 25 dienos laikinai ėjo pulko vado pareigas. 1919 m. kovo 6 d. buvo paskirtas pulko vadu, Marijampolės, Alytaus ir Kalvarijos įgulų viršininku. Dalyvavo kovose su bolševikais, bermontininkais ir lenkais. Nuo spalio 1 dienos laikinai ėjo 1-osios pėstininkų divizijos, nuo 1920 m. rugpjūčio 23 d. – armijos vado pareigas. Spalio 1 d. buvo paskirtas eiti ypatingųjų reikalų generolo pareigas prie vyriausiojo kariuomenės vado. Nuo spalio 14 d. ėjo 4-osios pėstininkų divizijos vado pareigas. Nuo 1921 m. balandžio 5 d. buvo paskirtas eiti Kauno įgulos viršininko pareigas, gegužės 29 d. – patvirtintas divizijos vadu. Birželio 23 d. buvo paskirtas Karo tarybos nariu. 1921–1922 m. studijavo Ciuricho politechnikos instituto Karo skyriuje (Šveicarijoje), 1922–1923 m. – Prahos generalinio štabo akademijoje (Čekoslovakijoje). 1923 m. rugpjūčio 30 d. buvo paskirtas I rūšies ypatingųjų reikalų karininku prie kariuomenės vado, spalio 5 d. – 3-iosios pėstininkų divizijos vadu. Nuo 1924 m. sausio 23 d. laikinai ėjo III karinės apygardos viršininko pareigas. 1925 m. gegužės 15 d. jam buvo suteiktas generolo leitenanto laipsnis. Gegužės 7 dieną jis buvo paskirtas ir Vyriausiojo štabo viršininku, rugsėjo 16 d. – ypatingųjų reikalų karininku prie krašto apsaugos ministro, spalio 19 d. vėl buvo paskirtas į ankstesnes pareigas. 1926 m. birželio 30 d. jis buvo paskirtas eiti ypatingųjų reikalų karininko

pareigas prie krašto apsaugos ministro. 1927 m. vasario 11 d. buvo paskirtas II karinės apygardos, gegužės 10 d. – III karinės apygardos viršininku. 1927 m. rugpjūčio 24 dieną buvo išleistas į atsargą. Gyveno ir ūkininkavo savo ūkyje Gulbinėnuose, Krinčino vlsč., Biržų apskrityje. 1937–1940 m. (su pertraukomis) dirbo VDKM neetatiniu darbuotoju. Sovietų okupacijos metais (1940 m.) buvo suimtas, kalintas Biržų ir Panevėžio kalėjimuose. Kilus karui jis buvo išvežtas į Sovietų Sąjungos gilumą. 1941 m. gruodžio 19 d. buvo sušaudytas Sol Ilecko kalėjime, Čkalovo sr. (dab. Orenburgas, Rusija). Palaidojimo vieta nežinoma.

KAZYS SKUČAS

Gimė 1894 m. kovo 14 d. Mauručių k., Veiverių vlsč., Marijampolės apskrityje. Tarnavo Rusijos kariuomenėje. 1918 m. grįžo į Lietuvą. 1919 m. sausio 15 d. savanoriu įstojo į Lietuvos kariuomenę, nuo vasario 6 d. buvo paskirtas į 1-ąjį pėstininkų pulką. Tarnavo Alytaus karo komendantu, nuo kovo 1 d. buvo paskirtas Marijampolės komendantu, 1920 m. rugpjūčio 14 d. – paskirtas Suvalkų komendantu, nuo spalio 12 d. – laikinai eiti ir ankstesnes pareigas. Dalyvavo kovose su lenkais. Nuo 1921 m. balandžio 5 d. tarnavo 10-ajame pėstininkų Marijampolės pulke. 1922 m. baigė Aukštuosius karininkų kursus. 1923 m. gegužės 1 d. buvo paskirtas Kalvarijos įgulos viršininku, vėliau tarnavo Generaliniame (vėliau – Vyriausiajame) štabe. 1925 metais spalio 30 d. buvo paskirtas Aukštųjų karininkų didžiojo Lietuvos kunigaikščio Vytauto kursų Mokymo dalies vedėju ir etatiniu lektoriumi. Dėstė karinius statutus. 1926 m. rugpjūčio 12 d. buvo paskirtas Kauno karo srities viršininku ir Kauno įgulos komendantu. 1927 m. gruodžio 30 d. buvo paskirtas II karinės apygardos (vėliau – 2-osios pėstininkų divizijos) viršininku. 1929–1930 m. lankė Aukštesniuosius kariuomenės viršininkų kursus. 1934 m. gegužės 1 d. buvo perkeltas į ypatingųjų reikalų karininko pareigas prie krašto apsaugos ministro, paskirtas karo atašė Maskvoje. Nuo rugsėjo 6 d. buvo tik karo atašė Maskvoje. 1935–1937 m. dalyvavo RA pratybose ir manevruose. 1938 m. gruodžio 23 d. buvo paskirtas Pirmojo Lietuvos Prezidento karo mokyklos viršininku. 1939 m. vasario 15 d. jam buvo suteiktas brigados generolo laipsnis.

Kovo 31 d. jis buvo išleistas į atsargą, paskirtas vidaus reikalų ministru. Sovietų Sąjungai reikalaujant, iš pareigų buvo atleistas ir netrukus suimtas. Buvo kalintas Kaune ir Maskvoje. 1941 m. liepos 30 d. buvo sušaudytas Butyrkų kalėjime Maskvoje. Palaidojimo vieta nežinoma.

VYTAUTAS STOMMA

Gimė 1868 m. kovo 13 d. Samenalese, Permės gubernijoje (dab. Rusija). Tarnavo Rusijos kariuomenėje ir Raudonojoje armijoje. 1921 metais atvyko į Lietuvą. Gegužės 13 d. savanoriu įstojo į Lietuvos kariuomenę, buvo paskirtas II rūšies ypatingųjų reikalų karininku prie krašto apsaugos ministro. Liepos 14 d. jam buvo suteiktas generolo leitenanto laipsnis, o liepos 23 d. jis buvo paskirtas Patrankų ir ginklų taisymo dirbtuvių viršininku. 1922 m. gegužę buvo priskirtas prie Generalinio štabo. Lapkričio 3 d. (yra duomenų, kad lapkričio 20 d.) paties prašymu jis buvo išleistas į atsargą. Gyveno savo tėviškėje Jasiuliškių dvare, Ukmergės apskrityje. Dirbo Ukmergėje gimnazijos direktoriumi. 1933 m. rugsėjo 15 d. jis buvo išleistas į dimisiją. Prasidėjus sovietų okupacijai, atsisakė pasitraukti į Vakarus. 1941 m. NKVD buvo suimtas ir ištremtas į Sibirą. Dirbo fermoje Martovkos tarybiniame ūkyje, Chabarovsko r., Altajaus krašte. Po karo išvykti į Lenkiją jam buvo neleista. Ten ir mirė 1947 m. spalio 26 dieną. Palaidojimo vieta nežinoma.

JONAS SUTKUS

Gimė 1893 m. balandžio 15 d. Kaune (yra duomenų, kad gimė Žemlaukio k., Paežerių vlsč., Šakių aps.). Tarnavo Rusijos kariuomenėje. 1918 m. lapkričio 30 d. savanoriu įstojo į Lietuvos kariuomenę, buvo paskirtas 1-ojo pėstininkų pulko ryšių komandos viršininku. Dalyvavo kovose su bolševikais. Nuo 1919 m. kovo 15 dienos tarnavo Karo mokykloje vyresniuoju instruktoriumi. Spalio 30 d. buvo paskirtas eiti I brigados štabo viršininko pareigas. 1920 m. buvo perkeltas į Tiekimų viršininko valdybą. Nuo 1921 m. lapkričio 1 d. buvo paskirtas II rūšies ypatingųjų reikalų karininku prie krašto apsaugos ministro. Nuo 1922 m. tarnavo Butų skyriuje. 1922–1923 m. studijavo Aukštuosiuose karininkų didžiojo Lietuvos kunigaikščio Vytauto kursuose, 1923–1925 m. – Prahos karo intendantų akademijoje (Čekoslovakijoje). Ją baigęs buvo paskirtas į Kariuomenės intendantūrą. 1926 m. sausio 6 d. buvo paskirtas eiti Kariuomenės intendanto pareigas, birželio 1 d. šios jo pareigos buvo patvirtintos. Lapkričio 22 d. buvo paskirtas Tiekimų valdybos viršininku. 1931 m. gruodžio 22 d. jam buvo suteiktas generolo leitenanto laipsnis (1936 m. laipsnis pakeistas į brigados generolo laipsnį). 1935 m. sausio 1 d. buvo paskirtas Kariuomenės tiekimų viršininku. 1937 m. vasario 16 d. jo laipsnis buvo pakeltas į divizijos generolo laipsnį. 1937 m. lapkričio 10 d. paties prašymu jis buvo išleistas į atsargą, gyveno Kaune. 1939 m. buvo paskirtas finansų ministru. Vėliau dirbo Lietuvos Raudonojo Kryžiaus karo pabėgėliams šelpti komitete vyriausiojo įgaliotinio padėjėju, nuo 1940 m. gegužės – vyriausiuoju įgaliotiniu. Prasidėjus sovietų okupacijai, 1940–

1941 m. dirbo socialinio aprūpinimo liaudies komisariate. 1941 m. buvo suimtas ir išvežtas į lagerį Garių r., Sverdlovsko srityje. 1942 m. gruodžio 10 d. sušaudytas

Sverdlovsko kalėjime. Palaidojimo vieta nežinoma. Šeimos kape Kauno Eigulių kapinėse generolui pastatytas paminklas.

JONAS ŽEMAITIS

Gimė 1909 m. kovo 15 d. Palangoje, Kretingos apskrityje. 1926–1929 m. studijavo Pirmojo Lietuvos Prezidento karo mokykloje. Ją baigęs tarnavo 2-ajame artilerijos pulke. 1933 m. baigė Vytauto Didžiojo karininkų kursus. 1934 m. tobulinosi meteorologijos ir fizinio lavinimo karininkų instruktorių kursuose prie Kūno kultūros rūmų. Nuo 1936 m. tarnavo Kariuomenės štabe. 1936–1938 m. studijavo Fontenblo artilerijos karo mokykloje (Prancūzijoje). Ją baigęs tęsė karinę tarnybą 1-ajame, nuo 1939 m. – 4-ajame artilerijos pulkuose. Tarnybą Nepriklausomos Lietuvos kariuomenėje baigė būdamas kapitonu. Prasidėjus sovietų okupacijai, 1940 m. rugsėjo 11 d. buvo paskirtas RA 29-ojo ŠTK 184-osios šaulių divizijos 617-osios artilerijos (haubicų) baterijos pulko mokyklos viršininku. Kilus karui iš RA pasitraukė. Nuo liepos tarnavo lietuvių karinių dalių Vilniaus įgulos artilerijos pulko jaunųjų vadų mokyklos viršininku. Vokiečių okupacijos metais dirbo Kauno energetikos valdyboje durpių gavybos techniku. Nuo 1942 m. birželio gyveno Kiaulininkų kaime. Rudenį pradėjo dirbti Šiluvos žemės ūkio kooperatyvo vedėju, dalyvavo Vytauto Didžiojo šaulių kuopos veikloje. 1944 metais įstojo į LVR, kovo 15 d. buvo paskirtas LVR 310-ojo bataliono vadu. Vokiečiams LVR likvidavus, iš tarnybos pasitraukė. Per antrąją sovietinę okupaciją slapstėsi. 1945 m. kovo (yra duomenų, kad balandžio) 23 d. įstojo į LLA. Birželio 2 d. įstojo į Žebenkšties partizanų rinktinę, buvo paskirtas štabo viršininku ir veikė slapyvardžiu Darius. Spalio pradžioje rinktinę reorganizavus į Žaibo partizanų apygardą, buvo paskirtas jos vadu. 1946 m. rugpjūčio 20 d. jis buvo

paskirtas pervadintos Šerno (vėliau – Savanorio) partizanų rinktinės vadu. Veikė slapyvardžiais Adomas, Ilgūnas, Matas, Mockus. Didelį dėmesį

skyrė partizanų rezervui tobulinti, organizaciniams pertvarkymams. 1947 m. gegužę buvo paskirtas Jungtinės Kęstučio partizanų apygardos vadu. Veikė slapyvardžiais Jocius, Tylius. 1948 m. sausį buvo išrinktas Bendro demokratinio pasipriešinimo sąjūdžio (toliau – BDPS) prezidiumo nariu. Gegužės 1 d. buvo paskirtas Vakarų Lietuvos (Jūros) partizanų srities vadu. Veikė slapyvardžiais Žaltys, Tomas, Lukas, Žilius, Skirgaila. Birželio 8 d. pradėjo kurti Vyriausiąją partizanų vadovybę, 20 d. paskelbė atkuriantis Vieningos laisvės kovos sąjūdžio organizaciją (toliau –VLKSO, dar vėliau – Ginkluotosios pajėgos) ir ėjo jos vado pareigas. Lapkritį (yra duomenų, kad spalį) buvo paskirtas ginkluotųjų pajėgų vadu ir laikinai ėjo BDPS (vėliau – LLKS) prezidiumo pirmininko pareigas. Galiausiai veikė slapyvardžiu Vytautas. 1949 m. vasarį buvo išrinktas LLKS tarybos prezidiumo pirmininku ir laikinai ėjo ginkluotųjų pajėgų vado pareigas. Vasario 16 d. jam buvo suteiktas partizanų generolo laipsnis. 1951 m. gruodžio 4 d. jis buvo paralyžiuotas. 1952 m. sausio 30 d. dėl ligos jis atsistatydino iš LLKS tarybos prezidiumo pirmininko pareigų, 1953 m. gegužę pagerėjus sveikatai buvo gražintas į ankstesnes pareigas. 1953 m. buvo paimtas į nelaisvę, kalintas Vilniuje ir Maskvoje. 1954 m. lapkričio 26 d. buvo sušaudytas Butyrkų kalėjime Maskvoje. Palaidojimo vieta nežinoma. 1998 m. sausio 26 d. jam po mirties buvo suteiktas dimisijos brigados generolo laipsnis.

An aerial, sepia-toned photograph of a city skyline, likely New York City, featuring numerous skyscrapers and a river in the background. The image has a grainy, halftone texture.

VAKARŲ ŠALYSE

EDVARDAS ADAMKAVIČIUS

Gimė 1888 m. kovo 31 d. Pikeliuose, Židikų vlsč., Mažeikių apskrityje. Tarnavo Rusijos kariuomenėje. 1918 m. grįžęs į Lietuvą savanoriu įstojo į Lietuvos kariuomenę, buvo paskirtas prie 1-ojo pėstininkų pulko. Nuo gruodžio 1 d. buvo Apsaugos ministerijos štabo Asmeninės sudėties skyriaus lietuvių dalių viršininkas. Po štabo reorganizacijos gruodžio 26 d. buvo paskirtas Rikiuotės skyriaus viršininku ir laikinai ėjo ankstesnes pareigas. Nuo 1919 m. kovo ėjo Generalinio štabo viršininko pareigas. Spalio 7 d. buvo paskirtas laikinai eiti Kauno bataliono vado pareigas. Batalioną performavus, gruodžio 1 d. buvo paskirtas 7-ojo pėstininkų pulko vadu. Dalyvavo kovose su bolševikais, bermontininkais ir lenkais. Nuo 1920 m. spalio 21 d. laikinai ėjo 1-osios pėstininkų divizijos vado pareigas. Vėliau buvo gražintas į 7-ojo pėstininkų Žemaičių kunigaikščio Butegeidžio pulko vado pareigas. 1922 m. rugpjūčio 14 d. buvo paskirtas I rūšies ypatingųjų reikalų karininku prie kariuomenės vado, o lapkričio 23 dieną – paskirtas Biržų miesto ir apskrities komendantu. Pervadinus pareigas, 1924 m. sausio 23 d. jis buvo paskirtas Biržų mobilizacinio rajono viršininku. 1928 m. kovo 13 d. buvo perkeltas į 9-ąjį pėstininkų Lietuvos kunigaikščio Vytenio pulką laikinai eiti pulko vado pareigas. 1929 m. rugpjūčio 14 d. buvo paskirtas pulko vadu. 1929–1930 m. lankė Aukštesniuosius kariuomenės viršininkų kursus. Birželio 26 d. buvo paskirtas eiti III karinės apygardos (vėliau – 3-ioji pėstininkų divizija) viršininko pareigas. 1933 m. rugsėjo 6 d. jam buvo suteiktas generolo leitenanto laipsnis (1936 m. pakeistas į brigados generolo laipsnį) ir jis buvo paskirtas

3-iosios pėstininkų divizijos vadu. 1935 m. rugsėjo 12 dieną buvo paskirtas 2-osios pėstininkų divizijos vadu. 1937 m. vasario 16 d. jo laipsnis buvo pakeltas į divizijos generolus. Prasidėjus sovietų okupacijai, 1940 metų birželio 25 d. jis buvo išleistas į atsargą. Vokiečių okupacijos metu gyveno savo dvare Pikeliuose. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją. 1949 m. emigravo į JAV, gyveno Vusterio mieste. Mirė 1957 m. gegužės 10 d. Vorčeste-ryje, Masačusetse. Palaidotas Broktone, JAV.

STASYS DIRMANTAS

Gimė 1887 m. lapkričio 2 d. Raseiniuose, Kauno gubernijoje. Tarnavo Rusijos kariuomenėje. 1919 m. vasario 7 d. buvo mobilizuotas į Lietuvos kariuomenę ir paskirtas karininku į Karo mokyklą. Ten 1919–1924 m. dėstė artileriją, inžineriją, topografiją ir karinę teisę. 1919–1920 m. buvo matininkų kursų prie ŽŪM organizatorius ir topometrijos dėstytojas. 1921–1922 m. dėstė Aukštuosiuose kursuose, nuo 1922 m. buvo LU Technikos fakulteto Geodezijos katedros vedėjas, docentas, vėliau Geodezijos kabineto vedėjas, dėstytojas. 1923–1935 m. Kauno aukštesniojoje technikos mokykloje ir dėstė geodeziją. Nuo 1924 m. vasario 15 d. buvo paskirtas eiti Aukštųjų karo technikos kursų viršininko, nuo 1926 m. sausio 1 d. – Vyriausiojo štabo Karo mokslo valdybos viršininko, nuo birželio 1 d. – valdybos viršininko pareigas. Nuo 1927 m. rugpjūčio buvo paskirtas eiti Karo technikos viršininko pareigas, rugsėjo 29 d. šios pareigos buvo patvirtintos. 1929 m. rugpjūčio 14 d. jis buvo paskirtas Aukštųjų karininkų didžiojo Lietuvos kunigaikščio Vytauto kursų viršininku (vėliau – Vytauto Didžiojo karininkų kursai). 1930 m. birželio 1 d. jam buvo suteiktas VDU ekstraordinarinio profesoriaus vardas, nuo 1934 m. jis buvo paskirtas Technikos fakulteto bibliotekos vedėju. 1933 m. rugpjūčio 24 d. paties prašymu jis buvo išleistas į atsargą. 1935 m. lapkričio 2 d. buvo priimtas į karinę tarnybą ir paskirtas krašto apsaugos ministru. 1937 m. vasario 16 d. jam buvo suteiktas brigados generolo laipsnis. 1938 metais balandžio 21 d. iš pareigų jis atsistatydino ir buvo išleistas į atsargą. Nuo 1938–1944 m. su pertrauka dirbo universitete. 1940 m. buvo KU Statybos fakulteto Topometrijos katedros vedėjas, 1942–1944 m. – VDU Sta-

tybos fakulteto dekanas. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją. Gyveno Reutlingene. 1950 m. emigravo į JAV. Buvo aktyvus įvairių išėivijos organizacijų narys. Mirė Čikagoje 1975 m. sausio 26 dieną. Palaidotas Šv. Kazimiero tautinėse kapinėse.

JUOZAS GRIGAITIS

Gimė 1881 m. vasario 28 d. Paraišupio k., Sasnavos vlsč., Marijampolės apskrityje. Tarnavo Rusijos kariuomenėje ir RA. 1919 m. gegužės 12 d. buvo mobilizuotas į Lietuvos kariuomenę ir paskirtas Apsaugos tiekimų skyriaus viršininko padėjėju. Gegužės 20 d. buvo paskirtas laikinai eiti Intendantūros dalies viršininko pareigas, liepos 30 d. – paskirtas Armijos intendantu, nuo lapkričio 1 d. – Armijos intendantūros skyriaus viršininku. Nuo 1920 m. liepos 22 d. tarnavo Armijos intendantų padėjėju, nuo rugpjūčio 23 d. – Tiekimų viršininko valdyboje padėjėju. Jo iniciatyva buvo pertvarkytas kariuomenės aprūpinimas. Nuo rugsėjo 1 d. jis buvo paskirtas KAM projektų komisijos pirmininku. Nuo 1921 m. liepos 1 d. ėjo I rūšies, nuo rugsėjo 1 d. – II rūšies, o nuo rugsėjo 13 d. vėl ėjo I rūšies ypatingųjų reikalų karininko pareigas prie krašto apsaugos ministro. Nuo 1922 m. sausio 1 d. buvo paskirtas į Armijos (vėliau – Kariuomenės) teismą karinio valstybės gynėjo padėjėju, 1923 m. spalio 24 d. – teismo nuolatiniu nariu. 1921–1923 m. dėstė Aukštuosiuose karininkų didžiojo Lietuvos kunigaikščio Vytauto kursuose. 1926 m. rugpjūčio 13 dieną jam buvo suteiktas generolo leitenanto laipsnis. Spalio 15 d. paties prašymu jis buvo išleistas į atsargą. 1927–1933 m. buvo Kauno apygardos teismo, kartu ir šio teismo Baudžiamojo skyriaus pirmininkas. 1933–1937 m. buvo Vyriausiojo Tribunolo Baudžiamojo skyriaus pirmininkas, 1937–1940 m. – šio teismo Civilinio skyriaus teisėjas. 1941–1944 m., vokiečių okupacijos metais, buvo Apeliacinių rūmų teisėjas.

1944 m. pasitraukė į Vokietiją, 1946 m. – į JAV. Mirė 1947 m. sausio 9 d. Dorotyje, Naujajame Džersyje.

VINCAS GRIGALIŪNAS-GLOVACKIS

Gimė 1885 m. rugpjūčio 21 d. Jiezne, Alytaus apskrityje. Tarnavo Rusijos kariuomenėje. 1917 m. grįžo į Lietuvą. 1918 m. lapkričio 10 d. savanorių įstojo į Lietuvos kariuomenę. Gruodžio 7 d. buvo paskirtas 2-ojo pėstininkų pulko ūkio vedėju, nuo 24 d. – pulko vadu. Dalyvavo kovose su bolševikais, bermontininkais ir lenkais. 1920 m. kovo 17 dieną buvo paskirtas eiti I rūšies ypatingųjų reikalų karininko pareigas prie vyriausiojo kariuomenės vado. Nuo rugpjūčio 23 d. ėjo 2-osios pėstininkų divizijos vado pareigas. Rugsėjo 23 dieną buvo paskirtas I rūšies ypatingųjų reikalų karininku prie krašto apsaugos ministro. 1924 m. sausio 23 d. buvo paskirtas į Generalinį štabą. 1925 m. spalio 30 d. buvo paskirtas ypatingųjų reikalų karininku prie krašto apsaugos ministro. 1926 m. rugpjūčio 13 d. paties prašymu jis buvo išleistas į atsargą. Gruodžio 17 d. vėl buvo priimtas į karinę tarnybą ir paskirtas eiti ankstesnes pareigas. 1927 m. sausio 25 d. šios pareigos buvo patvirtintos. Vasario 16 d. jo laipsnis buvo pakeltas į generolo leitenanto. 1926–1930 m. studijavo VDU Teisės fakultete. 1934 m. sausio 18 d. jam buvo suteiktas generolo laipsnis ir paties prašymu jis buvo išleistas į atsargą. Išėjęs į atsargą gyveno Kaune, dirbo advokatu. Sovietų Sąjungai okupavus Lietuvą, 1940 m. slapstėsi dabartinėje Baltarusijos teritorijoje, kur dirbo kolūkio darbininku. 1941 m. grįžo į Lietuvą. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją, vėliau į Belgiją. 1949 metais emigravo į Kolumbiją. Mirė 1964 m. gegužės 16 d. Tunhoje, Kolumbijoje.

FRENKAS PERSIS KROZJERAS (FRANK PERCY CROZIER)

Gimė 1879 m. sausio 9 dieną. Tarnavo Didžiosios Britanijos kariuomenėje. 1919 m. rugpjūčio 16 d. buvo demobilizuotas iš jos, būdamas brigados generolas. Rugsėjo 19 d. su anglų karininkų ir instruktorių grupe kaip sutartininkas įstojo į Lietuvos kariuomenę, buvo Anglų karininkų štabo prie Lietuvos kariuomenės viršininkas. Nuo spalio 19 d. buvo paskirtas į Generalinį štabą kariniu patarėju. Išimties tvarka jam buvo suteiktas generolo majoro laipsnis. Nuo lapkričio 1 d. jis buvo paskirtas kariuomenės inspektoriumi. Koordinavo estų, latvių ir lietuvių kovas su bermontininkais. 1920 m. kovo 1 d. paties prašymu dėl finansavimo trūkumo iš tarnybos buvo atleistas. 1920–1921 m. tarnavo Karališkosios Airijos policijos specialaus pagalbinio padalinio vadu. Išėjęs į pensiją tapo dėstytoju ir rašytoju. Nuo 1929 m. dirbo Tautų Sąjungoje. Mirė 1937 m. rugpjūčio 31 d. Londone (Anglijoje).

VLADAS MIEŽELIS

Gimė 1894 m. lapkričio 26 d. Jakštų k., Daugailių vlsč., Zarasų apskrityje. Tarnavo Rusijos kariuomenėje ir RA. 1921 m. grįžo į Lietuvą. 1922 m. sausio 27 d. buvo mobilizuotas į Lietuvos kariuomenę, paskirtas į 1-ąją atsargos batalioną, netrukus – 2-osios kuopos jaunesniuju karininku. Liepos 1 d. kaip karinės teisės specialistas paskirtas į Kariuomenės teismą, kur ėjo įvairias pareigas. Tarnaudamas kariuomenėje 1922–1926 m. studijavo LU Teisės fakultete. 1928–1938 m. dėstė karinę teisę Pirmojo Lietuvos Prezidento karo mokykloje, 1932–1936 m. – Vytauto Didžiojo karininkų kursuose. 1929 m. lapkričio 14 d. buvo paskirtas Kariuomenės teismo ypatingai svarbių bylų kariniu tardytoju, nuo 1933 m. rugsėjo 28 d. – nuolatiniu kariniu teisėju. Nuo spalio 7 d. buvo paskirtas Vyriausiojo Tribunolo kariniu teisėju. 1938 m. balandžio 7 d. buvo paskirtas Kariuomenės teismo pirmininku. 1938 m. lapkričio 23 d. jam buvo suteiktas brigados generolo laipsnis. Prasi-dėjus sovietų okupacijai, 1940 m. birželio 25 d. jis buvo išleistas į atsargą. Dirbo Lietuvos Raudonojo Kryžiaus Vyriausiojo įgaliotinio įstaigos vadovu, rūpinosi aukų rinkimu, saugojimu ir jų dalijimu. Vokiečių okupacijos metais buvo Lietuvos Raudonojo Kryžiaus įgaliotinis nuo karo nukentėjusiesiems šelpti. 1941–1944 m. buvo Apeliacinių rūmų teisėjas. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją, 1949 m. emigravo į JAV. Gyveno Čikagoje, dirbo plieno fabrike. Vėliau gyveno Fynikse. Mirė 1986 m. birželio 4 d. San Sityje, Arizonoje. Palaidotas Sanlando kapinėse.

KAZYS MUSTEIKIS

Gimė 1894 m. lapkričio 22 d. Stučių k, Tauragnų vlsč., Utenos apskrityje. Tarnavo Rusijos kariuomenėje. 1918 metais gruodžio 1 d. įstojo savanoriu į Lietuvos kariuomenę, buvo paskirtas Apsaugos ministerijos Asmeninės sudėties skyriaus raštininku. Gruodžio 21 d. buvo perkeltas į Vilniaus miesto komendantūrą, vėliau – prie 2-ojo pėstininkų pulko. Nuo 1919 m. sausio 11 d. tarnavo Kauno miesto komendantūroje. Kovo 23 d. buvo paskirtas Karo mokyklos lektoriumi, dėstė kulkosvaidžio dalykus. Nuo 1920 m. vasario 26 d. tęsė karinę tarnybą Autobatalione, nuo kovo 1 d. – Šarvuočių rinktinėje būrio vadu. Dalyvavo kovose su lenkais. 1921 m. rugpjūčio 1 d. buvo paskirtas Šarvuto autodiviziono vadu. 1924 m. spalio 3 d. paties prašymu jis buvo išleistas į atsargą studijuoti Vienos aukštojoje prekybos mokykloje (Austrijoje). Ją baigęs dirbo Susisiekimo ministerijos Geležinkelių valdyboje ekonomistu. 1928 m. sausio 12 d. buvo priimtas į karinę tarnybą, sausio 19 d. – paskirtas Karo aviacijos viršininko padėjėju rikiuotei ir taktikai, kovo 13 d. – paskirtas Karo mokyklos inspektoriumi. 1930 m. vasario 17 d. jis buvo paskirtas Vytauto Didžiojo karininkų kursų etatiniu lektoriumi ir Mokymo dalies vedėju. 1930–1932 m. studijavo Briuselio generalinio štabo akademijoje (Belgijoje). Ją baigęs buvo paskirtas į Vyriausiąjį štabą. 1933 m. balandžio 13 d. paskirtas ypatingųjų reikalų karininku prie Vyriausiojo štabo viršininko. 1934 m. spalio 25 d. buvo paskirtas Pirmojo Lietuvos Prezidento karo mokyklos viršininku, kartu dėstė pėstininkų taktiką. 1937 m. vasario 16 d. jam buvo suteiktas brigados generolo laipsnis. 1938 m. gruodžio 5 dieną jis buvo paskirtas krašto apsaugos ministru

ir dėstė Vytauto Didžiojo aukštojoje karo mokykloje. 1940 m. birželio 15 d. kartu su Prezidentu ir vadovybės nariais pasitraukė į Vokietiją, gyveno Berlyne. Kilus karui grįžo į Lietuvą. 1942–1944 m. buvo Verslo ūkio inspekcijos Kaune direktorius. 1944 m. vėl pasitraukė į Vokietiją, gyveno Augsburgėje. 1949 m. emigravo į JAV. Mirė 1977 m. birželio 6 d. Čikagoje. Palaidotas Šv. Kazimiero tautinėse kapinėse. 1995 m. Stučių k. buvo pastatytas jo atminimo paminklas.

KAZYS NAVAKAS

Gimė 1894 m. gruodžio 9 d. Vilkiškių k., Pumpėnų vlsč., Panevėžio apskrityje. Tarnavo Rusijos kariuomenėje. 1920 m. gruodžio 7 d. buvo mobilizuotas į Lietuvos kariuomenę, paskirtas Atsargos bataliono 3-iosios kuopos jaunesniuoju karininku. Nuo 1921 m. gegužės 23 d. tarnavo Karo mokykloje, dėstė statutus, fortifikaciją ir topografiją. 1923 m. dalyvavo Klaipėdos sukilime. 1923–1925 m. studijavo Prahos karo intendantų akademijoje (Čekoslovakijoje). Ją baigęs 1925 m. rugsėjo 1 d. buvo paskirtas I karinės apygardos intendantu. Nuo 1926 m. tarnavo Kariuomenės intendantūroje. 1929 m. gruodžio 23 d. buvo paskirtas laikinai eiti kariuomenės intendantu pareigas, 1930 m. rugpjūčio 22 d. – patvirtintas kariuomenės intendantu. 1935–1939 m. keletą kartų buvo paskirtas eiti Kariuomenės tiekimo valdybos viršininko pareigas. 1937 m. vasario 16 d. jam buvo suteiktas brigados generolo laipsnis. Prasidėjęs sovietų okupacijai, 1940 m. liepos 29 d. jis buvo išleistas į atsargą. Ūkininkavo savo ūkyje Pažambės vnk., Kavališkio vlsč., Panevėžio apskrityje. 1944 m. rugpjūčio 18 dieną savanoriu įstojo į Tėvynės apsaugos rinktinę (toliau – TAR), buvo paskirtas Tiekimo-finansų skyriaus vadovu (ordinatoriumi). 1944 m. pasitraukė į Vokietiją. RA užblokavus pasitraukimo galimybę – liko Lenkijoje. Mirė 1945 m. balandžio 2 d. Palaidotas Lauenburge (dab. Lenborkas, Lenkijoje).

POVILAS PLECHAVIČIUS

Gimė 1890 m. vasario 1 d. Bukončių vnk., Židikų vlsč., Mažeikių apskrityje. Tarnavo Rusijos kariuomenėje. 1918 m. grįžęs į Lietuvą organizavo partizanų būrius. Lapkričio 15 d. buvo paskirtas Sedos apsaugos vadu, pertvarkė Žemaičių partizanų rinktinę į savanorių dalinius. Lapkričio 23 d. įstojo į Lietuvos kariuomenę. 1919 m. vasario 18 d. buvo paskirtas Sedos, lapkritį – laikinai Mažeikių komendantu. Nuo lapkričio 1 dienos tarnavo 5-ajame pėstininkų Lietuvos didžiojo kunigaikščio Kęstučio pulke. Dalyvavo kovose su bolševikais, bermontininkais ir lenkais. 1920–1921 m. tarnavo 1-ajame ir 2-ajame raitelių pulkuose. 1921 m. gegužės 17 d. buvo paskirtas eiti 1-ojo raitelių pulko vado pareigas, 1922 m. kovo 31 d. – patvirtintas pulko vadu. 1924 m. baigė Aukštuosius karininkų didžiojo Lietuvos kunigaikščio Vytauto kursų. 1924–1926 m. studijavo Prahos generalinio štabo akademijoje (Čekoslovakijoje). Ją baigęs 1926 m. rugsėjo 16 d. buvo paskirtas eiti Aukštųjų karininkų didžiojo Lietuvos kunigaikščio Vytauto kursų etatinio lektoriaus pareigas. 1926 m. gruodžio 31 d. buvo paskirtas Vyriausiojo štabo kavalerijos inspektoriumi, kartu ėjo ir štabo valdybos viršininko pareigas. 1927 m. liepos 31 d. buvo paskirtas kavalerijos viršininku, kartu paliktas eiti ir minėtas valdybos viršininko pareigas. Rugsėjo 26 d. buvo paskirtas Vyriausiojo štabo viršininku. 1929 m. vasario 10 d. jam buvo suteiktas generolo leitenanto laipsnis ir paties prašymu jis buvo išleistas į atsargą. Ūkininkavo Čiūtelių ūkyje, Šiaulių apskrityje. Prasidėjęs sovietų okupacijai, pasitraukė į Vokietiją. Kilus karui, grįžo į Lietuvą. 1944 m. vasario 1 d.

buvo paskirtas LVR vadu, norint ją performuoti į lietuvių „Waffen-SS“ dalinį, pasipriešino. 1944 m. buvo vokiečių suimtas, kalintas Salaspilio koncentracijos stovykloje Latvijoje, vėliau – Dancige (dab. Gdanskas, Lenkijoje), Tilžeje (dab. Sovietskas, Rusijoje) ir Klaipėdoje. Paleistas buvo nuolat vokiečių prižiūrimas. Antrosios sovietinės okupacijos metais jis pasitraukė į Vokietiją. 1949 m. emigravo į JAV. Buvo lietuvių išeivijos organizacijų narys. Mirė 1973 m. gruodžio 19 dieną. Palaidotas Čikagoje Šv. Kazimiero tautinėse kapinėse.

KLEMENSAS POPELIUČKA

Gimė 1892 m. birželio 29 d. Bučiūnų k., Pašvitinio vlsč., Šiaulių apskrityje. Tarnavo Rusijos kariuomenėje. 1918 metais grįžo į Lietuvą. 1919 m. balandžio 12 d. buvo mobilizuotas į Lietuvos kariuomenę ir paskirtas Inžinerijos bataliono 2-osios pionierių kuopos vadu. Kuopą performavus, 1920 m. kovo 1 d. buvo paskirtas eiti Atskirojo geležinkelių bataliono vado pareigas, 1922 m. kovo 31 d. – patvirtintas bataliono vadu. 1923 m. baigė Aukštuosius karininkų didžiojo Lietuvos kunigaikščio Vytauto kursus. Gruodžio 5 d. buvo paskirtas eiti Karo technikos valdybos viršininko pareigas, 1924 m. sausio 23 d. – patvirtintas štabo viršininku. 1925 m. gegužės 16 d. buvo paskirtas eiti Vyriausiojo štabo karo technikos inspektoriaus pareigas, nuo birželio 30 d. – taip pat laikinai eiti ir Karo technikos viršininko pareigas, nuo 1926 m. sausio 1 d. vėl laikinai ėjo ankstesnes pareigas. 1927 m. liepos 28 d. buvo paskirtas eiti Karo technikos štabo viršininko pareigas. 1927–1929 m. studijavo Aukštojoje karo mokykloje Prancūzijoje. 1929 m. balandžio 17 d. buvo paskirtas Karo technikos štabo, rugpjūčio 14 d. – Karo technikos viršininku. 1935 m. vasario 14 d. jam buvo suteiktas generolo leitenanto laipsnis (1936 m. laipsnis pakeistas į brigados generolo laipsnį). Prasidėjus sovietų okupacijai, 1940 m. birželio 25 dieną išleistas į atsargą. Vokiečių okupacijos laikotarpiu 1941–1944 m. dirbo rusų kalbos ir matematikos mokytoju Kauno suaugusiųjų gimnazijoje. 1944 metais pasitraukė į Vokietiją, kur Griunberge dirbo radijo fabrike, nuo 1945 m. – Augsburgėje, nuo 1948 m. mokytojavu Oberamergau miestelyje, JAV karo moky-

kloje. Mirė 1948 m. spalio 25 d. Augsburgėje, Vokietijoje. Palaidotas senosiose Haunsteterio kapinėse.

STASYS PUNDZEVIČIUS

Gimė 1893 m. rugsėjo 2 d. Laibiškių vnk., Skapiškio vlsč., Rokiškio apskrityje. tarnavo Rusijos kariuomenėje. 1918 m. grįžo į Lietuvą. 1919 m. liepos 4 d. buvo mobilizuotas į Lietuvos kariuomenę ir paskirtas I brigados štabo rikiuotės adjutantu. Dalyvavo kovose su bolševikais, bermontininkais ir lenkais. 1921 m. balandžio 5 d. buvo paskirtas 4-osios pėstininkų divizijos štabo viršininku. 1922 metais baigė Aukštuosius karininkų kursus. Toliau tęsė tarnybą Generaliniame štabe. 1922 m. kovo 31 d. buvo paskirtas 4-osios pėstininkų divizijos štabo viršininku. 1923 m. dalyvavo Klaipėdos sukilime, 1923–1925 m. studijavo Prahos karo akademijoje (Čekoslovakijoje). Ją baigę buvo paskirtas į Ūkio ir finansų valdybą, vėliau – į 5-ąją pėstininkų Lietuvos didžiojo kunigaikščio Kęstučio pulką vadu. 1926–1927 m. dėstė Karo mokykloje. 1927 m. kovo 12 d. paskirtas Karo aviacijos viršininku. Nuo 1934 m. gegužės 1 d. buvo paskirtas 2-osios pėstininkų divizijos vadu ir Kauno įgulos viršininku. Vytauto Didžiojo karininkų kursuose ir Pirmojo Lietuvos Prezidento karo mokykloje dėstė karo taktiką. 1934 m. liepos 13 d. buvo perkeltas į 3-iąją pėstininkų divizijos štabo viršininko pareigas. 1935 m. rugpjūčio 29 d. buvo paskirtas 1-osios pėstininkų divizijos vadu ir Panevėžio įgulos viršininku. 1935 m. lapkričio 22 d. jam buvo suteiktas generolo leitenanto laipsnis (1936 m. laipsnis pakeistas į brigados generolo laipsnį). 1938 m. lapkričio 23 d. jo laipsnis buvo pakeltas į divizijos generolo laipsnį. 1939 m. balandžio 4 d. jis buvo paskirtas Kariuomenės štabo viršininku. Sovietų Sąjungai okupuojant Lietuvą ir likviduojant jos kariuomenę, 1940 m. rugpjūčio 30 d.

jis buvo paskirtas eiti RA 29-ojo ŠTK 179-osios šaulių divizijos vado pareigas. Gruodžio 11 d. buvo išleistas į atsargą. Dalyvavo antisovietinėje pagrindinėje veikloje, slapstėsi. Kilus karui buvo vienas iš 1941 metų birželio sukilimo organizatorių ir dalyvių. Birželio 24 dieną LLV buvo paskirtas Krašto gynimo tarybos nariu ir Lietuvos ginkluotųjų pajėgų vadu. Neleidus jai veikti – mokytojavo Kaune. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją, 1949 m. – į JAV. Mirė 1980 m. spalio 20 d. Greit Neke (Great Neck), Niujorko valstijoje. Palaidotas Šv. Karolio kapinėse Long Ailende.

MIKAS RĖKLAITIS

Gimė 1895 m. rugsėjo 6 d. Daugirdėlių k., Alytaus vlsč. ir apskrityje. Tarnavo Rusijos kariuomenėje. 1918 m. grįžo į Lietuvą. 1919 m. sausio 15 d. savanoriu įstojo į Lietuvos kariuomenę ir buvo paskirtas 1-ojo pėstininkų pulko 6-osios kuopos jaunesniuju karininku. Dalyvavo kovose su bolševikais ir lenkais. 1922 m. baigė Auštuosius karininkų kursus. Vėliau tarnavo I karinėje apygardoje. 1927 m. vasario 8 d. buvo paskirtas eiti Kėdainių karo srities viršininko pareigas, gegužės 17 dieną šios pareigos buvo patvirtintos, po reformos – Kėdainių miesto ir apskrities komendantu. 1929–1930 m. lankė Aukštesniusius kariuomenės viršininkų kursus. 1930 m. vasario 17 d. buvo paskirtas eiti 1-ojo pėstininkų Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino pulko vado pareigas. 1931 m. spalio 24 d. šios pareigos buvo patvirtintos. 1935 m. rugsėjo 17 d. buvo paskirtas 3-iosios pėstininkų divizijos vadu. 1935 m. lapkričio 22 d. jam buvo suteiktas generolo leitenanto laipsnis (1936 m. laipsnis pakeistas į brigados generolo laipsnį). 1938 metais rugsėjo 8 d. jis buvo paskirtas eiti Kariuomenės tiekimo valdybos viršininko pareigas. Lapkričio 23 d. jo laipsnis buvo pakeltas į divizijos generolo laipsnį. Nuo 1940 m. sausio 15 d. buvo paskirtas KAM atstovu santykiams su SSRS kariuomene Lietuvoje, tuo pat metu einant ir savo tiesiogines 3-iosios pėstininkų divizijos vado pareigas. Prasidėjus sovietų okupacijai, 1940 m. birželio 25 d. jis buvo išleistas į atsargą. Gyveno Balsupių k., Marijampolės apskrityje. 1941 m. NKVD buvo suimtas ir įkalintas Kaune. Kilus karui buvo išlaisvintas. Buvo LLV paskirtas Krašto gynybos tarybos nariu

ir Vyriausiojo ginkluotųjų pajėgų štabo viršininku. Neleidus jai veikti, apsigyveno tėviškėje. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją. 1949 m. emigravo į JAV. Mirė Čikagoje 1976 m. kovo 31 dieną. Palaidotas Šv. Kazimiero tautinėse kapinėse Čikagoje.

KAZYS TALLAT-KELPŠA

Gimė 1893 m. spalio 28 d. Padievyčio dvare, Laukuvos vlsč., Tauragės apskrityje. Tarnavo Rusijos kariuomenėje. 1918 m. grįžo Lietuvą. 1919 m. sausio 21 d. savanoriu įstojo į Lietuvos kariuomenę, nuo sausio 30 d. buvo paskirtas karininku prie Kauno miesto komendantūros. Nuo 1919 m. kovo 3 d. tarnavo Atskirajame batalione, nuo kovo 23 d. – KAM štabe. Vėliau nuo 1920 m. vasario 6 d. buvo paskirtas į karo atašė atstovybę Latvijai ir Estijai. Gegužės 15 d. buvo paskirtas karo atašė. Nuo lapkričio 19 d. tęsė tarnybą 2-ajame raitelių pulke. 1921–1922 m. studijavo Briuselio karo akademijoje (Belgijoje). Buvo atšauktas ir gražintas į ankstesnes pareigas. Nuo 1922 m. lapkričio 3 d. tarnavo Karo mokslo skyriuje. 1923 m. buvo perkeltas į Aukštuosius karininkų didžiojo Lietuvos kunigaikščio Vytauto kursus, metų pabaigoje – vėl nusiųstas į Briuselio karo akademiją. 1926 m. ją baigęs buvo paskirtas į Vyriausiąjį štabą. 1927 m. rugsėjo 29 d. buvo paskirtas Aukštųjų karininkų didžiojo Lietuvos kunigaikščio Vytauto kursų mokslo reikalų vedėju, nuo gruodžio 30 d. – I karinės apygardos štabo viršininku. 1931 m. gruodžio 31 d. buvo paskirtas Vytauto Didžiojo karininkų kursų etatiniu lektoriumi, 1933 m. liepos 26 d. – perkeltas į Pirmojo Lietuvos Prezidento karo mokyklą lektoriumi. Dėstė karo taktiką, karo meną ir karo istoriją. 1934 m. rugpjūčio 2 d. buvo paskirtas 2-osios pėstininkų divizijos štabo viršininku, spalio 25 d. – paskirtas Kavalerijos viršininku. Jo rūpesčiu kavalerija sustiprinta šarvuotųjų būriais ir raitąja artilerija. 1935 m. lapkričio 22 d. jam buvo suteiktas generolo leitenanto laipsnis (1936 m. laipsnis pakeistas į brigados generolo laipsnį).

Prasidėjus sovietų okupacijai, 1940 m. birželio 25 d. jis buvo išleistas į atsargą. 1944 m. pasitraukė į Austriją, po metų – į Vokietiją, o 1949 m. emigravo į JAV, kur įsidarbino geležinkelių aptarnavimo sistemoje paprastu darbininku. Mirė 1968 m. vasario 22 d. Klyvlende. Palaidotas Visų Šventųjų kapinėse.

EMILIS VIMERIS

Gimė 1885 m. rugsėjo 28 d. Ančlaukio vnk., Pajevonio vlsč., Vilkaviškio apskrityje. Tarnavo Rusijos kariuomenėje. 1918 m. grįžo į Lietuvą ir 1919 m. vasario 3 d. savanoriu įstojo kariuomenę. Netrukus jis buvo priskirtas prie Kauno miesto komendantūros atsargos karininkų. Vasario 15 d. kaip atsargos karininkas buvo paskirtas į KAM Juridinių skyrių. Nuo kovo 1 d. laikinai ėjo ypatingųjų reikalų karininko pareigas prie minėto skyriaus. Liepos 7 d. buvo paskirtas Armijos (vėliau – Kariuomenės) teismo nuolatinio nariu. Nuo 1923 m. rugsėjo 2 dieną buvo paskirtas kariniu valstybės gynėju (nuo 1933 metų – kariniu prokuroru), šias pareigas ėjo iki pirmosios sovietų okupacijos. 1929 m. lapkričio 23 d. jam buvo suteiktas generolo leitenanto laipsnis (1936 m. laipsnis pakeistas į brigados generolo). 1923–1925 m. dėstė teisę Aukštuosiuose karininkų didžiojo Lietuvos kunigaikščio Vytauto kursuose ir 1924–1925 m. Aukštesniojoje policijos mokykloje. Prasidėjęs sovietų okupacijai, 1940 m. birželio 25 d. jis buvo išleistas į atsargą. Netrukus buvo suimtas ir kalintas Kaune. Karui prasidėjęs buvo išlaisvintas ginkluotų sukilėlių būrių. Karui besibaigiant pasitraukė į Vokietiją. Mirė Berlyne 1974 m. spalio 28 dieną. Palaidojimo vieta nežinoma.

PAGRINDINIŲ SUTRUMPINIMŲ SĄRAŠAS

BDPS – Bendro demokratinio pasipriešinimo sąjūdis
JAV – Jungtinės Amerikos Valstijos
KAM – Krašto apsaugos ministerija
KPI – Kauno politechnikos institutas
KU – Kauno universitetas
LLA – Lietuvos laisvės armija
LLKS – Lietuvos laisvės kovos sąjūdis
LLV – Lietuvos Laikinoji Vyriausybė
LŠS – Lietuvos šaulių sąjunga
LU – Lietuvos universitetas
LVR – Lietuvos vietinė rinktinė
NKVD – Sovietų represinė struktūra – Vidaus reikalų liaudies komisariatas
RA – Raudonoji armija
ŠTK – Šaulių teritorinis korpusas
TAR – Tėvynės apsaugos rinktinė
URM – Užsienio reikalų ministerija
VDKM – Vytauto Didžiojo karo muziejus
VDU – Vytauto Didžiojo universitetas
VLIK – Vyriausiasis Lietuvos išlaisvinimo komitetas
VLKSO – Vieninga laisvės kovos sąjūdžio organizacija
VU – Vilniaus universitetas
ŽŪM – Žemės ūkio ministerija

LEIDINYJE PANAUDOTOS NUOTRAUKOS IŠ
ARCHYVŲ, FOTOTEKŲ, INTERNETINIŲ ŠALTINIŲ
IR PUBLIKUOTŲ LEIDINIŲ

Biržų krašto muziejaus „Sėla“ fondų:

Ladiga Kazys.

Internetinių šaltinių ir publikuotų leidinių:

Bulota Jonas, Grigaitis Juozas, Kleščinskis Konstantas, Krozjeras Frenkas Persis (Crozier Frank Percy), Mieželis Vladas, Nastopka Stasys, Pečiulionis Motiejus, Plechavičius Povilas, Ramanauskas Adolfas, Ramanauskas Valerijonas, Skomskis Bronius, Skučas Kazys, Veverskis Kazimieras, Vimeris Emilis, Zarinas Andrius, Žemaitis Jonas.

Jasiūno Edmundo archyvo:

Gustaitis Antanas.

Lietuvos centrinio valstybės archyvo:

Adamkavičius Edvardas, Barzda-Bradauskas Juozas, Černius Jonas, Daukantas Teodoras, Dirmantas Stasys, Galvydis-Bikauskas Jonas, Gerulaitis Zenonas, Grigaliūnas-Glovackis Vincas, Jackus Jonas, Karvelis Vladas, Katče Maksimas, Kraucevičius Juozas, Kubilius Jurgis, Musteikis Kazys, Navakas Kazys, Popeliučka Klemensas, Pundzevičius Stasys, Radus-Zenkavičius Leonas, Rėklaitis Mikas, Stanaitis Juozas, Sutkus Jonas, Šniukšta Petras, Tallat-Kelpša Kazys, Tamašauskas Pranas, Velykis Mykolas, Vitkauskas Vincas, Žilys Vincas.

Markūno Algirdo fototekos:

Giedrys Viktoras, Juodišius Jonas, Kurkauskas

Aleksandras, Stomma Vytautas.

Raseinių krašto istorijos muziejaus fondų:

Martusevičius Antanas.

Steponenkos Aleksandro fototekos:

Vaiciuška Pranas.

Vytauto Didžiojo karo muziejaus fondų:

Čaplikas Juozas, Kubiliūnas Petras, Liatukas Pranas,

Nagevičius Vladas, Raštikis Stasys, Žukauskas

Silvestras.

ŠALTINIŲ IR LITERATŪROS SĄRAŠAS

Archyviniai šaltiniai

Asmeninis autoriaus archyvas

Asmeninis Algirdo Diliūno archyvas

Lietuvos centrinis valstybės archyvas

F. 402. Kauno apskrities viršininkas. Vidaus reikalų ministerija. Lietuvos Respublika.

F. 631. Vytauto Didžiojo universitetas. Švietimo ministerija. Lietuvos Respublika.

F. 929. Kariuomenės štabas. Krašto apsaugos ministerija. Lietuvos Respublika.

F. 930. Krašto apsaugos ministerijos įstaigų ir karinių dalinių asmens sudėties dokumentų kolekcija. Lietuvos Respublika.

F. 1323. Karo aviacija ir jos dalys. Kariuomenės štabas. Krašto apsaugos ministerija. Lietuvos Respublika.

F. 1787. Pensijų ir pašalpų komisijos. Lietuvos Respublika. *Lietuvos ypatingasis archyvas*

F. K-1. Lietuvos TSR valstybės saugumo komitetas (KGB).

F. K-8. Rusijos federacijos archyvuose saugomų dokumentų mikrofilmų kolekcija.

Lietuvos mokslų akademijos Vrublevskių bibliotekos Rankraščių skyrius

F. 187. Juozo Grigaičio fondas, 1905–1944 m.

Raseinių krašto istorijos muziejaus fondai.

Nuotraukų rinkiniai

Vytauto Didžiojo karo muziejaus fondai.

Nuotraukų rinkiniai

Publikuoti šaltiniai

Dokumentai

Generalinio štabo įsakymai, Kaunas, 1919–1921 m.

Įsakymai kariuomenei, Kaunas-Vilnius, 1918–1940 m.

Lietuvos Respublikos prezidento dekretas Nr. 1506

„Dėl dimisijos brigados generolo ir dimisijos pulkininko laipsnių tvirtinimo kariams savanoriams“, *Valstybės žinios*, Vilnius, 1998 m. sausio 30 d., Nr. 10/247.

Lietuvos Respublikos prezidento dekretas Nr. 69 „Dėl brigados generolo ir pulkininko laipsnių suteikimo kariams savanoriams“, *Valstybės žinios*, Vilnius, 1998 m. gegužės 19 d., Nr. 49/1333.

Memuaristika

Gužas P., Atsiminimai apie pirmąsias mūsų kariuomenės kūrimosi dienas, *Mūsų žinynas*, 1923, t. V, Nr. 15.

Autobiografijos trumpi metmenys, *Karys*, 1973, Nr. 4.

Kubilius J., Atsiminimai iš pirmųjų kariuomenės kūrimosi dienų, *Mūsų žinynas*, 1923, t. V, Nr. 15.

Mieželis V., Generolo Mieželio atsiminimai, *Karys*, 1989, Nr. 7.

Mikelionis J., *Karan išėjo vyrai...*, parengė J. Kuckailis, Vilnius, 1998.
Mingėla V., Gen. Jonas Černius. 65 m. amžiaus sukakties proga, *Karys*, 1963, Nr. 6.
Raštikis S., *Lietuvos likimo keliais*, Chicago, 1982, t. IV.
Rėklaitis A., Profesoriumi Stasiui Dirmantui, Liet. veteranų s-gos ramovės centro valdybos pirmininkui 75 metai, *Karys*, 1962, Nr. 9.
Rėklaitis M., L. V. S. „Ramovės“ centro valdybo spirmininko gen. prof. Stasio Dirmanto 80 m. amžiaus sukakties proga, *Karys*, 1967, Nr. 10.
Šimėnas K., A.A. Vinča Žilų artilerijos generolą, prisiminus, *Karys*, 1974, Nr. 1.

Periodinė spauda

Mirė anglų gen. F. P. Crozieras, tarnavęs Lietuvos kariuomenėje, *Karys*, 1937, Nr. 37–38.
Kodėl sušaudytas gen. Kleščinskas, *Lietuva*, 1927 m. birželio 2 d., Nr. 123.
Karo sanitarijos tarnyba 1918–1928 m., *Mūsų žinynas*, 1928, t. XV, Nr. 45.
A. A. Stasys Nastopka, *Mūsų žinynas*, 1938, t. XXXV, Nr. 10.

Kiti šaltiniai

Lietuvos albumas, Vilnius, 1990.
1919–1929 Kariuomenės teismas, Kaunas, 1929.

Internetiniai šaltiniai

Vitkauskaitė-Matukonienė L., Generolas Vincas

Vitkauskas mano atmintyje, <<http://ausis.gf.vu.lt/mg/nr/2001/02/2vitk.html>>, [žiūrėta 2011 11 26].
British advisers in the Baltic States, <<http://www.cairogang.com/other-people/british/castle-intelligence/crozier/crozier.html>>, [žiūrėta 2011 m. sausio 11 d.].
Frank Percy Crozier, <<http://www.spartacus.schoolnet.co.uk/FWWcrozierF.htm>>, [žiūrėta 2012 10 22].

LITERATŪRA

Ališauskas K., Emilis Vimeris, *Lietuvių enciklopedija*, Boston, 1966, t. XXXIV.
Ališauskas K., Kazys Tallat-Kelpša, *Lietuvių enciklopedija*, Boston, 1964, t. XXX.
Ališauskas K., Mykolas Velykis, *Lietuvių enciklopedija*, Boston, 1965, t. XXXIII.
Batūra R., *Lietuvos laisvės kovų vietos*, Vilnius, 2008.
Bloznelis M., *Lietuvių frontas*, Kaunas, 2008.
Bubnys, A., Lietuvos vietinė rinktinė ir nauji bandymai mobilizuoti Lietuvos vyrus 1944 metais, *Voruta*, 1991, Nr. 4.
Jonas Jurgis Bulota, *Lietuvių enciklopedija*, Boston, 1954, t. III.
Gamziukas A., Ramoška G., *Lietuvos karinė aviacija 1919–1940*, Kaunas, 1999.
Garliauskas A., *Inteligentija 1940–1941 metais*, Vilnius, 1991.
Gulmanas V., Sovietinio režimo auka, *Kardas*, 1996, Nr. 7–8.
Jakubauskas A., Dumin S., Sitd lykov G., *Lietuvos totoriai istorijoje ir kultūroje*, Kaunas, 2002.
Jankauskas V., Brigados generolas Kazys Musteikis, *Lietuvos krašto apsaugos ministrai ir kariuomenės vadai*, Vilnius, 2008, t. II.
Jankauskas V., Brigados generolas profesorius Stasys

- Dirmantas, *Lietuvos krašto apsaugos ministrai ir kariuomenės vadai*, Vilnius, 2008, t. II.
- Jankauskas V., Jonas Černius, *Kupiškėnų enciklopedija*, Vilnius, 2006, t. I.
- Jankauskas V., *Nepriklausomos Lietuvos generolai*, Vilnius, 1998.
- Jankauskas V., Teodoras Daukantas, *Lietuva. Biografijos. Enciklopedija*, Vilnius, 2010.
- Jankauskas J., *1941 m. Birželio sukilimas Lietuvoje*, Vilnius, 2010.
- Jankauskienė E., Partizanų generolas Adolfas Ramanauskas-Vanagas, *Lietuvos krašto apsaugos ministrai ir kariuomenės vadai*, Vilnius, 2008, t. II.
- Jankauskienė E., Partizanų generolas Jonas Žemaitis-Vytautas, *Lietuvos krašto apsaugos ministrai ir kariuomenės vadai*, Vilnius, 2008, t. II.
- Jasiūnas E., Brigados generolas inžinierius Antanas Gustaitis, *Karys*, 1977, Nr. 7.
- Jencius-Butautas V., Generolas leitenantas Vytautas Stomma. Mintys apie dvasingumo krizę, *Voruta*, 2009, Nr. 21.
- Jencius-Butautas V., Generolas leitenantas Vytautas Stomma – Žemaitijos kunigaikštystės valdovo ainis, *Voruta*, 2010, Nr. 12.
- Jurevičiūtė A., Generolas leitenantas Teodoras Daukantas, *Lietuvos krašto apsaugos ministrai ir kariuomenės vadai*, Vilnius, 2008, t. II.
- Brigados generolas Klemensas Popeliučka, *Karys*, 1951, Nr. 14.
- A. A. br. generolas Teodoras Daukantas, *Karys*, 1960, Nr. 5.
- Knezys S., Lietuvos kariuomenės likvidavimas 1940–1941 metais, *Okupacija ir aneksija. Pirmoji sovietinė okupacija*. Vilnius, 2006, t. I.
- Jonas Jurgis Bulota, *Lietuvių enciklopedija*, Boston, 1954, t. 3.
- Teodoras Daukantas, *Lietuvių enciklopedija*, Boston, 1954, t. 4.
- Stasys Dirmantas, *Lietuvių enciklopedija*, Boston, 1955, t. V.
- Lietuvos kariuomenės karininkai 1918–1953*, Vilnius, 2002–2008, t. II–VIII.
- Mikėnaitė G., *Petrašiūnai – prisiminimai ir pamąstymai*, Kaunas, 2011.
- Paulauskas H., *Lietuvos kariuomenės brigados generolas ministras pirmininkas Jonas Černius*, Vilnius, 2006.
- Santvaras S., Pranas (Vaičiuška) Vaičiuška, *Lietuvių enciklopedija*, Boston, 1965, t. XXXII.
- Statkus V., Lietuvos kariuomenės generolai vakaruose, *Karys*, 1986, Nr. 10.
- Surgailis G., Divizijos generolas Stasys Raštikis, *Lietuvos krašto apsaugos ministrai ir kariuomenės vadai*, Vilnius, 2008, t. II.
- Surgailis G., Divizijos generolas Vincas Vitkauskas, *Lietuvos krašto apsaugos ministrai ir kariuomenės vadai*, Vilnius, 2008, t. II.
- Surgailis G., Generolas leitenantas Juozas Kraucevičius, *Lietuvos krašto apsaugos ministrai ir kariuomenės vadai*, Vilnius, 2008, t. II.
- Surgailis G., Generolas leitenantas Juozas Stanaitis, *Lietuvos krašto apsaugos ministrai ir kariuomenės vadai*,

Vilnius, 2008, t. II.

Tamašauskas K., Antanas Gustaitis, *Lietuva. Biografijos. Enciklopedija*, Vilnius, 2010.

Tamašauskas K., Jonas Juodišius, *Visuotinė lietuvių enciklopedija*, Vilnius, 2010, t. IX.

Tamašauskas K., Juozas Barzda-Bradauskas, *Lietuva. Biografijos. Enciklopedija*, Vilnius, 2010.

Tamašauskas K., Zabielskas V., Juozas Grigaitis, *Lietuva. Biografijos. Enciklopedija*, Vilnius, 2010.

Tamašauskas K., Vincas Grigaliūnas-Glovackis, *Lietuva. Biografijos. Enciklopedija*, Vilnius, 2010.

Tamašauskas K., Zenonas Gerulaitis, *Lietuva. Biografijos.*

Enciklopedija, Vilnius, 2010.

Uoginius K., Generolas Motiejus Pečiulionis. Lietuvos didvyris – Vorkutos kankinys, *Karys*, 1968, Nr. 9.

Žilinskas H., Tautinės šviesos nešėjas, *Kardas*, 2005, Nr. 3.

Leidinyje panaudotos Kauno miesto savivaldybės įmonės „Kapinių Priežiūra“ pateiktos schemos

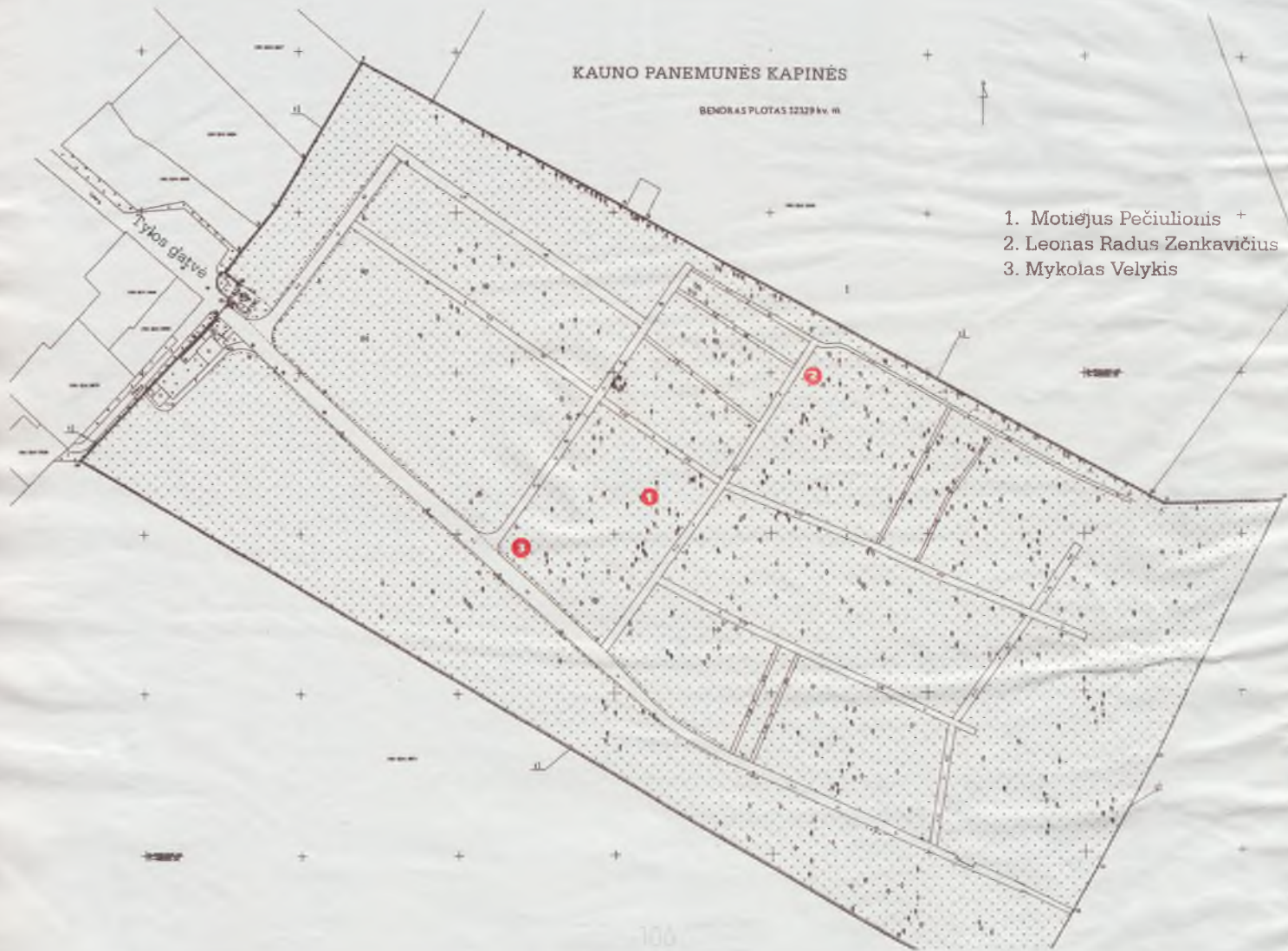
PARENĖ: Andriejus Stolarovas
(Vytauto Didžiojo karo muziejus,
Vytauto Didžiojo universitetas)

2012

KAUNO PANEMUNĖS KAPINĖS

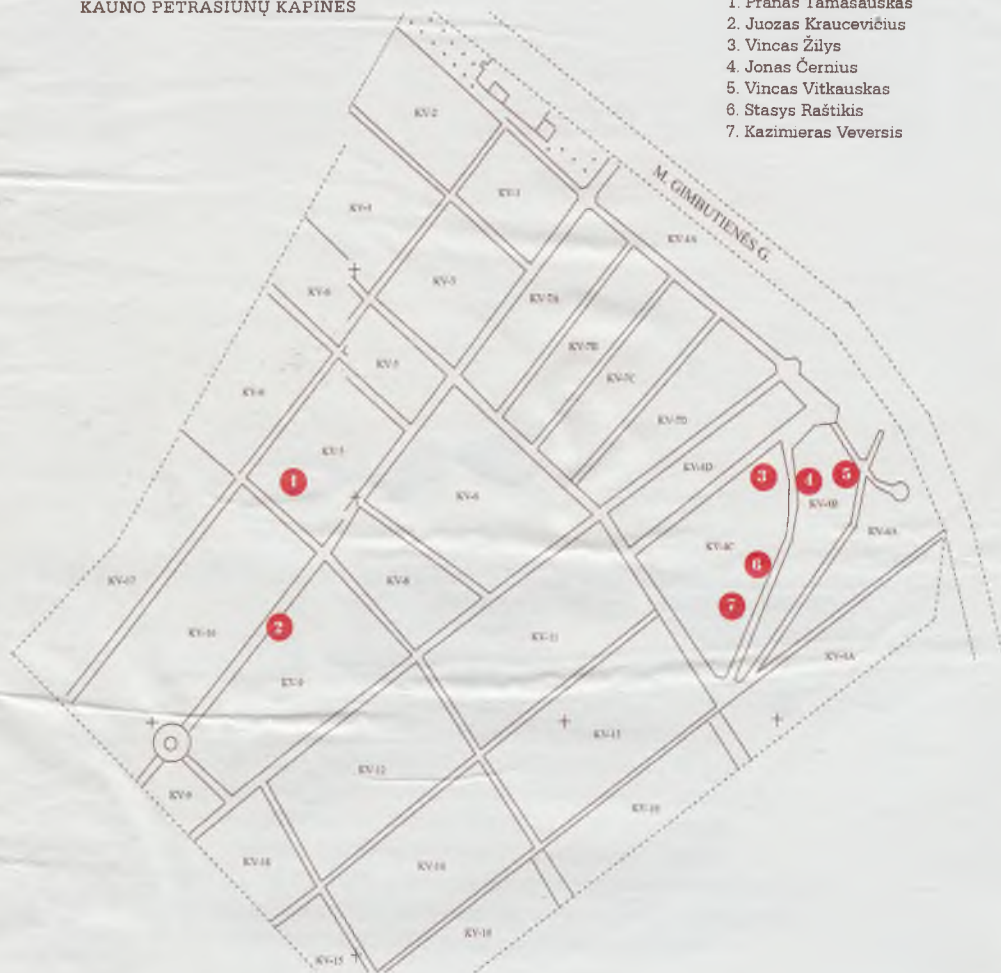
BENDRAS PLOTAS 12329 kv. m

1. Motiejus Pečiulionis +
2. Leonas Radas Zenkavičius
3. Mykolas Velykis

KAUNO PETRAŠIŪNŲ KAPINĖS

1. Pranas Tamašauskas
2. Juozas Kraucevičius
3. Vincas Žilys
4. Jonas Černius
5. Vincas Vitkauskas
6. Stasys Raštikis
7. Kazimieras Veversis

„Tarpukario ir rezistencijos laukotarpio Lietuvos generolų sąrašas ir jų
amžinojo poilsio vietos“

Atsakingasis redaktorius kpt. Skomantas Povilaitis
Kalbos redaktorė Žydrė Švobienė
Dailininkas Gediminas Pranckūnas
2012 11 13. Tiražas 500 egz. Užsakymas Nr. GL- 374
Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerija,
Totorių g. 25/3, LT-01121 Vilnius, www.kam.lt.
Krašto apsaugos ministerijos bendrųjų reikalų
departamento Leidybos skyrius, Totorių g. 25/3, LT-01121 Vilnius.
Spausdino Lietuvos kariuomenės Karo kartografijos centras,
Muitinės g. 4, Domeikava, LT-54359 Kauno r.

UDK 355.3(474.5)(092)(091)

Ta255

„Tarpukario ir rezistencijos laikotarpio Lietuvos
generolų sąrašas ir jų amžinojo poilsio vietos“

ISBN 978-609-412-030-5

9

786084

120305

ATA
FRANŠISKA
K. 1880

ATA
PETRAS
K. 1880

ATA
NEZDOMAS KAREIVIS
+ 1880